

Korsen ändrade livet

FOLK. Christian Chavarria målar kors. En del av intäkterna går till kyrkans utlandshjälp, men de har också betytt en ny framtid för honom hemma i El Salvador. Som 12-åring värvades han som barnsoldat och nu kämpar han för en förändring i sitt hemland. I veckan besökte han Åland.

SIDAN 15

Rånarna bodde på Eckeröcamping

Gömstället. Det var i den här husvagnen på Hummelvik camping i Eckerö som den nu åtalade mannen misstänks ha planerat värdetransportrån mot Ålandsbanken den 10 augusti ifjol somras.

Foto: ANDREAS DIENERT

NYHETER. Igår väcktes åtalet mot den 35-årige man som sitter anhållen misstänkt för rånet mot Ålandsbanken i somras. Bevisningen är stark och chefåklagare **Krister Petersson** tror på en fällande dom. Fälls 35-åringen får han fängelse, maxstraffet är tio år.

Bevisningen utgörs bland annat av vittnes-

mål, DNA-spår och kartläggning av mobiltelefontrafik. Utredningen visar att 35-åringen hade en husvagn på Hummelviks camping i Eckerö. Där inhyste han i somras en annan av de misstänkta, den 33-åring som sedan tidigare är häktad i sin frånvaro.

Totalt var det fyra personer som befann sig vid banken när rånet genomfördes. Om

35-åringen var en av dem kan Peterson inte säga eftersom männen var maskerade. Därför yrkar han på grovt rån alternativt medhjälp till grovt rån.

Det är nu fastställt att rånarna kom över ungefär 15 miljoner kronor. Rättegången äger rum på onsdag och torsdag.

SIDAN 5

Tio år med gott och vått från taxfree-butiken

I BACKSPEGELN. Tio år efter skattegränsens införande, som gjorde att Åland kunde behålla sin taxfreeförsäljning på både flyg och färjor, är det fortfarande många flygresenärer som förvånat ställer frågor om de skattefria priserna i taxfree-butiken på Mariehamns flygfält.

– Det är jätteviktigt att butiken finns här. För många är taxfree en stor del av själva resandet, vi ålänningar är så vana att vi kanske inte för-

står det, säger **Cecilia Dahlblom**, som jobbar i butiken. I maj 1997 gjorde Nya Åland en prisjämförelse för att ta reda på vilka taxfreevaror det lönade sig att köpa var. I dag presenteras en uppdaterad version.

SIDORNA 12-13

Sjunkit i pris. Marianne är en taxfree-klassiker som var med i Nyans prisjämförelse 1997 och har sedan dess haft en annorlunda prisutveckling.

Foto: JONAS EDSVIK

porträttet

8

”Jag menar, går jag in på Aftonbladet slår jag direkt på det kritiska tänkandet.”

ELINA GRANLUND

kultur

10

Ett storverk med svenska sjökartor från 1539 till 1836 kan **Anders Hedin** berätta om i dagens Nyan.

fiske

20

Tips kring abborrfiske ges i dagens På hugget. **Mads Grosell** visar upp en monsterabborre på 2,3 kilogram.

krönika

20

”En ålänning som vill göra karriär i till exempel Stockholm är med andra ord körd.”

FRED FORSELL

KAMPEN OM BIRKA

Fusion utreddes

NYHETER. För ett år sedan fanns det ett förslag till fusion mellan Rederi ab Eckerö och Birka Line. Men istället möblerades styrelserna om och Eckerös köpbud på Birka lades fram i mars i år.

Det avslöjar förra styrelsemedlemmen i båda bolagen, **Sven-Eric Carlsson**. Han går nu i svaromål mot den kritik som förts fram av representanter för ägarfamiljerna i offentligheten mot den förra Birka-styrelsen.

– Jag tycker inte kritiken är trovärdig. **Johan Dahlman** besitter ett enormt självförtroende som efter bara elva månader i Eckerös styrelse så självsäkert kan säga vad som varit fel och hur det borde se ut.

Sven-Eric Carlsson tycker att Rederi ab Eckerö nu skall dra tillbaka sitt bud på aktierna i Birka och att Birka skall sälja sina Eckerö-aktier. Det tjänar båda bolagen på menar han.

SIDAN 4

Stopp! I den här situationen, där inget vägmärke ger vägledning, är det cyklisten som ska vänta på bilisten. Skiss: TRAFIKSKYDDET

Trafikregler förvirrar

NYHETER. Sedan den första mars i år ska cyklister väja för bilister när bilvägen korsar en cykelbana. Men på vissa vägsträckor varierar det från korsning till korsning vem som ska släppa före vem, vilket förvirrar cyklisterna.

Nya Åland har tittat närmare på cykelbanan som går parallellt med Västra Ytternäsvägen och Ålandsvägen. Bland cyklisterna på cykelbanan är kunskapen om vilka regler som gäller inte den bästa. En cyklist efterlyser vägmärken som tydligare visar vem som ska lämna företräde.

SIDORNA 2-3

tittes trädgård

En liten lektion i latin

SIDAN 11

Vad gäller? Sedan den 1 mars är det cyklister som måste väja i den här korsningen vid Matkroken i Ytternäs.

Stor förvirring bland

Väjningsplikt bara vid vissa korsningar

Ska plugga på. Anita Förström trodde att hon hade företräde i den här korsningen, men det är bilisterna som kör först. Nu ska hon lära sig sin färdväg.

De nya trafikreglerna har lett till förvirring. För cyklister på cykelbanan längs Västra Ytternäsvägen och Ålandsvägen är det olika regler vid olika korsningar.

Samtal med cyklister visar att kunskapen om väjningsplikterna minst sagt är bristfällig.

Tanken med de nya trafikreglerna som trädde i kraft den 1 mars i år är att det ska bli enklare att veta vad som gäller. Men i vissa fall kan det bli precis tvärt om.

Låt oss ta ett exempel. Cykelbanan som går parallellt

med Västra Ytternäsvägen och Ålandsvägen är inte lätt att färdas på för den som inte studerat vägmärkena och trafikreglerna och lyckats memorera vad som gäller i varje enskild korsning.

Enligt de nya reglerna ska cyklister väja för bilister som korsar cykelbanan om bilisterna inte uttryckligen har väjningsplikt, genom ett trafikmärke, eller om de svänger av huvudleden (se illustration).

I den första avtagsvägen in till Matkroken i Ytternäs, om man kommer cyklande söderifrån, är det bilarna som lämnar företräde för cyklister på cykelvägen. I nästa kors-

ning, som ligger några meter längre från Västra Ytternäsvägen, är det cyklister som ska lämna företräde.

Väjer alltid

I korsningarna i de följande avtagsvägarna från Västra Ytternäsvägen är det också cyklister som ska väja, men när vägen övergår till att bli Ålandsvägen är det bilisterna som lämnar företräde för cyklister på avtagsvägarna.

Snårigt? Det tycker i alla fall de som färdas dagligen på cykelbanan. Nya Åland träffar **Stephan Kemetter** vid en korsning där cyklister har företräde.

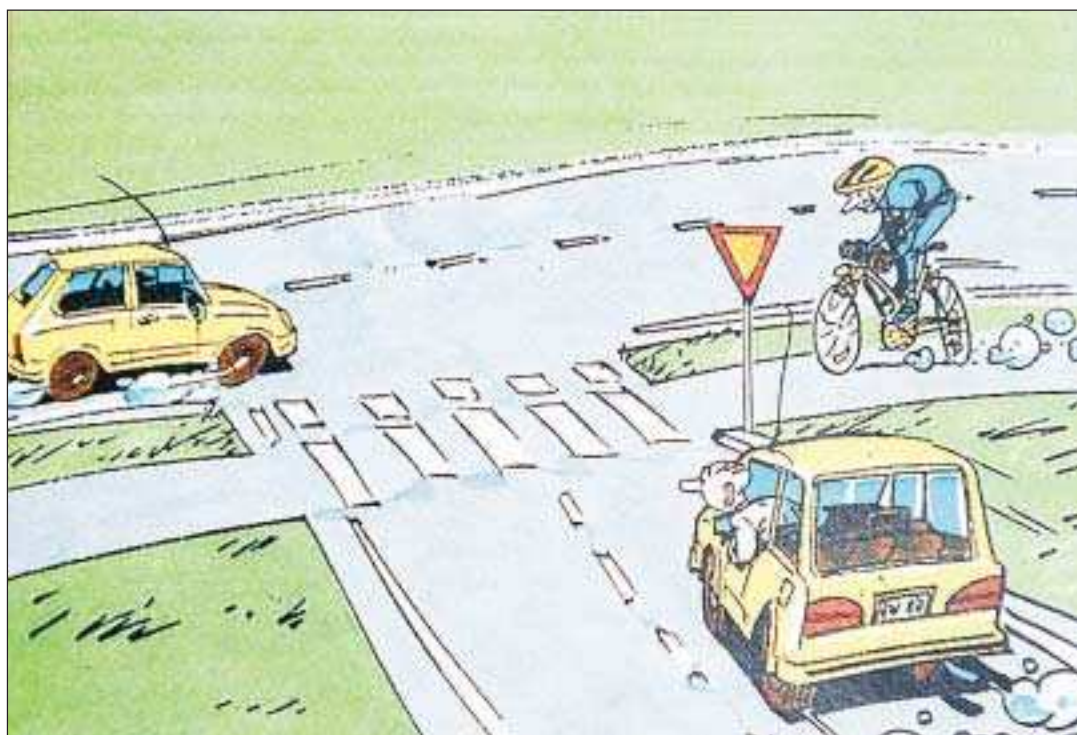
– Jag trodde att det var jag som skulle väja här. Efter regeländringen lämnar jag företräde i alla korsningar.

Stephan Kemetter tycker inte att det är lätt att veta vad som gäller på cykelvägen mellan Ytternäs och arbetet i Mariehamn.

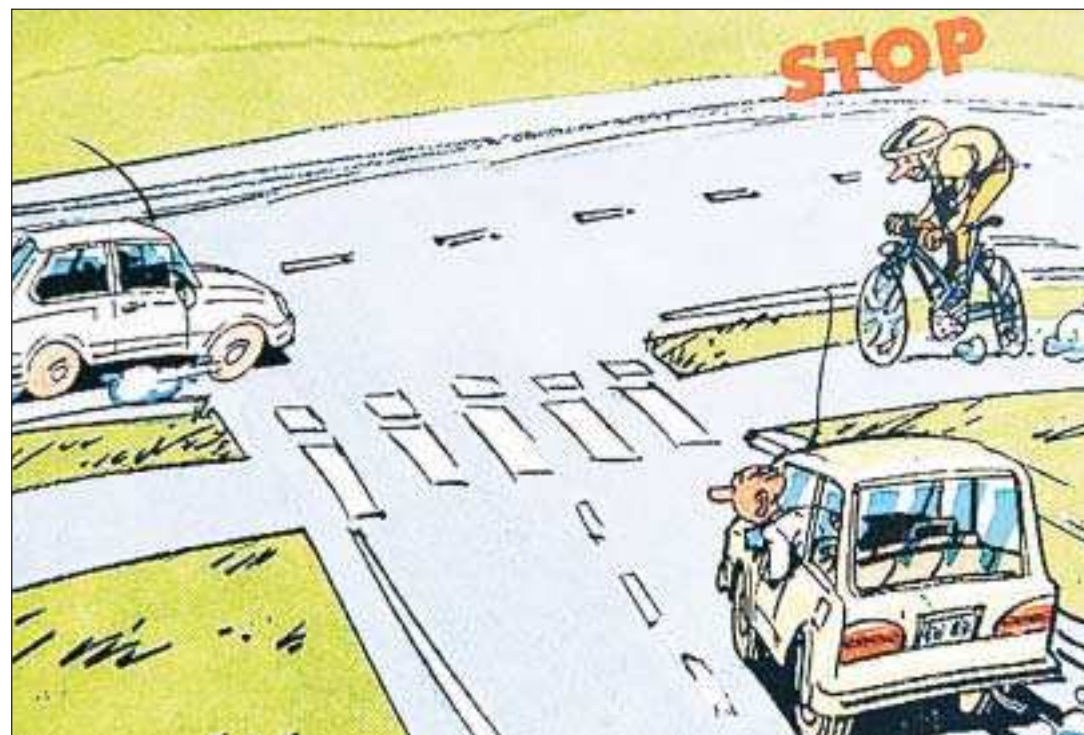
– Det är förvirrande, men jag vet inte hur man ska göra för att få det att fungera bra. Jag tar det säkra före det osäkra och lämnar företräde i alla korsningar.

"Alla förvirrade"

Några hundra meter därifrån, vid nästa korsning, träffar vi **Anita Förström**. Hon står vid

Fritt fram. Om ett vägmärke visar att bilisterna har väjningsplikt är det fritt fram för cyklister. Men det är inte alltid lätt för cyklister att se bilisternas vägmärken.

Stopp! I den här situationen, där inget vägmärke ger vägledning, är det cyklisten som ska vänta på bilen.

Är försiktig. Stephan Kemetter var beredd att lämna företräde i den här korsningen, men det är han som får köra först.

Vill se skyltar. Det är svårt att veta vad som gäller om inte fler skyltar monteras längs cykelvägarna, anser Ove Hurme.

cyklister

på stans cykelbanor

en korsning där hon enligt de nya trafikreglerna ska väja.

– Jaha, jag skulle ha kört här. Men i regel stannar jag i korsningar eftersom jag inte litat på bilisterna.

Anita Förström störs inte nämnvärt av att det är olika regler i olika korsningar på hennes väg mellan hemmet och jobbet.

– Jag ska lära mig min färdväg. Det kan inte vara någon svår sak.

Utanför Matkroken har Ove Hurme parkerat sin cykel. När Nyan upplyser honom om att han ska väja i korsningarna blir han mycket förvånad.

– Det låter inte enkelt det

där. Menar du att jag ska lämna företräde där? säger han och pekar på en korsning där cyklister ska göra just det.

– Jag tänker att jag har företräde. Om jag inte har det så måste de sätta upp skyltar. Hur ska man komma i håg vad som gäller i de olika korsningarna? Alla blir förvirrade i den här djungeln.

Information krävs

Trafikministern Runar Karlsson (c) håller med om att reglerna inte är helt enkla.

– Det krävs mycket information för att man ska förstå det här. Högerregeln har folk lärt sig, men det finns många

frågetecken kring reglerna för cyklister. Förhoppningsvis kommer de som tar körkort framöver lära sig trafikreglerna.

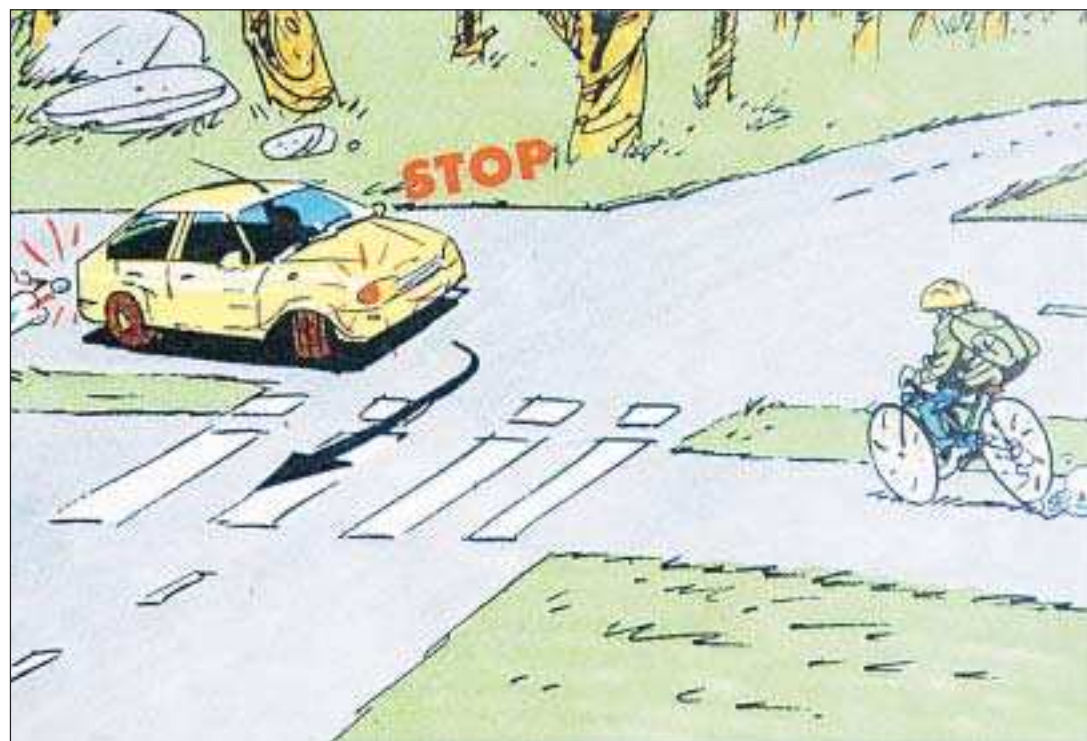
Om man ska göra det riktigt enkelt krävs det att man skyltar mer, säger Runar Karlsson.

– Men då kan det bli för mycket för att man ska hinna läsa alla skyltar.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Skisser: TRAFIKSKYDDET

Cyklisten först. Ett svängande fordon måste väja för cyklister på den korsande vägen.

Har ni bokat

sommarresan nu?

Vi har massor med skoj på gång!

Kolmården

Följ med till de djupa skogarna utanför Norrköping och möt alla de vilda djuren från hela världen öga mot öga! Avresa 4/8, 1 dag.

Pris vuxen 96 €, u. 12 år 69 €, u. 6 år 49 €, u. 3 år gratis. Inkl. bussresa med Williams, båtresa t/r, sjöfrukost, inträde till safariparken, djurparken och delfinariet, reseledarens tjänster.

Parken Zoo

Kom med och hälsa på årets nyhet dvärgflodhästarna, eller kolla in den nya inomhusanläggningen Amazonas. Glöm inte att ta med badkläderna till Parkenbadet! Avresa 14/7, 1 dag.

Pris vuxen 79 €, u. 12 år 65 €, u. 6 år 49 €, u. 3 år gratis, inkl. bussresa med Williams, båtresa t/r, sjöfrukost, inträde till Parken Zoo inkl. Parkenbadet, reseledarens tjänster.

En dag på Djurgården

Välj fritt mellan att testa den nya berg- och dalbanan på Grönan, träffa alla djuren på Skansen, eller hälsa på Pippi Långstrump på Junibacken! Avresa 16/6 och 28/7, 1 dag. **Pris vuxen 78 €, u. 12 år 56 €, u. 6 år 45 €, u. 3 år gratis,** inkl. bussresa med Williams, båtresa t/r, sjöfrukost, inträde till antingen Gröna Lund, Skansen eller Junibacken. Obs! Åkband på Gröna Lund ingår ej.

Gustavsvik Upplevelsebad

I Upplevelsebadet möts du av Europas längsta och högsta vildvattenfors, akvarielagun, vattenpister, hängbroar, och bubblpooler. Som familjeställe är det perfekt och äventyrsdelen är stor och full med växter som ger en djungelkänsla. **Pris 2 vuxna + 2 barn 116,40 €,** inkl. bil- och personbiljetter med Eckerö Linjen t/r, övernattnin på hotell, frukostbuffé, samt entré till Gustavsvik Upplevelsebad.

Yasuragi Hasseludden

"Ett slags Japan i svensk tappning", 20 min. utanför Stockholm.

Prisex. för 2 personer 284 € inkl. bil- och personbiljetter t/r med Eckerö Linjen, övernattnin i dubbelrum med frukostbuffé, Japan-inspirerad middag, entré till japanska badet, aktiviteter, frukt- och juicebuffé. Vill ni stanna en natt till kostar detta endast 89 €/person per tilläggsnatt.

Custom Bike Show i Norrtälje

Kolla in HD-Choppers, Choppers, Custom, Klassiker och Trikes på den enda nordiska tävlingen i AMD's World Championship of Custom Bike Building! Efter utställningen åker vi vidare till Norrtälje Brenneri. Avresa 2/6, 1 dag.

Pris 89 €/person inkl. bussresa med Williams, båtresa t/r, sjöfrukost, entré samt programblad till showen, välkomstdrink på Norrtälje Brenneri, visning, snapsprovning och diplom.

ölandsresor
RESEBYRÅ

Torggatan 2. Tel. 28 040.

KAMPEN OM BIRKA

Före detta styrelsemedlem i Eckerö och Birka:

Förslag om fusion fanns

Det fanns ett färdigt förslag om hur en fusion mellan börsnoterade Birka Line och Rederi ab Eckerö skulle gå till.

Men istället möblerades styrelserna i bolagen om för ett år sedan, och det hela tog sin vändning i Eckerös bud på Birka.

Det här hävdar före detta styrelsemedlemmen i båda bolagen, **Sven-Erik Carlsson** i Eckerö.

– Fusionsförslaget togs fram under **Ulrica Danielssons** ordförandeskap i Rederi ab Eckerö. Om det nu anses att ett samgående mellan bolagen är ett måste så har det alltså funnits ett annat förslag.

Fusionstanken är en sak som **Ulrica Danielsson** också kan bekräfta.

– Vi gjorde en utredning kring en fusion i samförstånd, men några detaljer vill jag inte gå in på nu, säger hon.

Eget förslag

Sven-Eric Carlsson, som under många år suttit med i styrelserna och också varit ordförande i Eckerös styrelse, är emot köpbudet på Birka Line. Han har ett eget förslag på hur man skall gå vidare i nuläget för bolagens bästa, som han ser det.

– Jag tycker att Eckerö skall återta budet och ge Birkas ledning arbetsro. Birka kan sälja sina aktier i Eckerö, cirka 20 procent, och få 18-20 miljoner euro i kassan.

Ge dividend

Han tycker att ett bra sätt för Birka att använda pengarna skulle vara att ge en dividend på en euro per aktie eftersom bolaget inte gav någon dividend 2005 och inte heller föreslår någon för år 2006, inför den kommande bolagsstämman.

– Resten kunde Birka satsa på lasttrafiken, medan Eckerö, för pengarna man får i dividend, skulle kunna byta ut Transalandia på Helsingfors-Tallin. Det är en sak som borde ske inom den närmaste tiden eftersom hon inte uppfyller måtten, säger Sven-Eric Carlsson.

Osaklig kritik. Före detta styrelsemedlemmen i Birka Line och Rederi ab Eckerö tycker inte att kritiken från ägarfamiljerna i Eckerö mot den förra Birkastyrelsen är saklig. Och det fanns, och finns, alternativ till Eckerös uppköp av Birka, menar han. Foto: ERKKI SANTAMALA

Han har efter ”moget övervägande” beslutat att ta bladet från munnen och kommentera vårens turbulens kring de båda rederierna. Måttet blev rågat efter en artikel i tidningen Åland den 10 maj där Eckerös styrelsemedlemmar och representanter för de största ägarfamiljerna, **Johan Dahlman** och **Marika Palmqvist**, var starkt kritiska mot Birkas tidigare styrelse.

Dahlman var dock något mer dämpad i sin kritik i en intervju i Nya Åland dagen efter, och ville dämpa känslorna i den planerade affären mellan rederierna.

Tagit åt sig

Sven-Eric Carlsson har i alla fall tagit åt sig av kritiken, som han uppfattar som osaklig. Det handlar bland annat om att styrelsen i Birka skulle varit handlingsförlamad vårvintern ifjol.

– Verkligheten är den att

Birka Princess var upplagd från december 2005 tills hon såldes i februari 2006. Om man skall kritisera styrelsens agerande anser jag personligen att vi borde ha lagt upp Birka Princess redan efter sommarens långkryssningar, eftersom vi med stor sannolikhet kunde konstatera att Birka Princess hösttrafik skulle bli en tärande verksamhet. Men det motsatte sig en representant för ägarfamiljen.

Paradise rätt

Han tycker också att man skall tänka på att Viking Lines satsning på ms Cinderella på rutten Stockholm-Mariehamn inte fanns med i kalkylerna.

– Verkligheten förändrades under resans gång.

Sven-Eric Carlsson anser inte att investeringen i Birka Paradise var felaktig och att fartyget blev för dyrt, som Johan Dahlman påstår.

– Fartyget byggdes på varv i

Finland efter noggrann utredning och uppgjorda kalkyler. Beslutet fattades av en enhällig styrelse och satsningen hade inte kunnat göras utan **Marika Palmqvists** och **Hans Manséns** samtycke. Marika Palmqvist var dessutom mycket engagerad i bygget och reste till varvet flera gånger. Birka Paradise är till fullo värt sitt pris.

Ro Ro-satsning

En annan kritik mot Birkas tidigare styrelse är att man inte förmått satsa på lasttrafiken i Birka Cargo så att man hänger med i utvecklingen.

– Under min tid i Birka Cargos styrelse satsade vi på tre nya fartyg och sålde det äldsta. Vill talesmännen för Eckerö satsa på att bli ledande på Ro Ro-sidan i Östersjön som de säger, så kan de väl satsa samma pengar i nya Ro Ro-fartyg som de är villiga att köpa Birka för, och leasa ut

driften till Birka Cargo. Då är vi en bit på väg.

Inget konkurshot

Påståendet at Birka Line skulle varit konkursmässigt för ett år sedan ser Sven-Eric Carlsson som inte trovärdigt.

– Några timmar efter det ytttrandet höjer Rederi ab Eckerö sitt bud till 80 miljoner euro för drygt hälften av ett konkurshotat bolag. För mig är det obegripligt. Johan Dahlmans tvärsäkra uttalanden, efter bara 11 månader i styrelsen för Eckerö, om vem som har gjort fel och hur det skall se ut i framtiden tyder på ett enormt självförtroende.

Sven-Eric Carlsson uppmanar nu alla aktieägare som har ”känslor” för de två bolagen att komma på Birkas bolagsstämman, eller annars se till att man är representerad av ett ombud.

ULF WEMAN
ulf.weman@nyan.ax
tfn 528 442

Politiker lär sig hur vården fungerar

Personalen vid De gamlas hem i Jomala vill att politikererna ska få förståelse för hur tufft det kan vara inom äldreomsorgen.

I går pryade Carina Aaltonen (s) som närvårdare.

När Nya Åland kommer till De gamlas hem håller Carina Aaltonen på att hjälpa en gammal dam att ta sig till duschen. Aaltonen, som sitter i kommunstyrelsen i Jomala och lagtinget, har antagit utmaningen från personalen och arbetar en dag ”på golvet”.

– Jag pryade på Gullåsen en vecka i högstadiet, så jag har ingen större kunskap om det här jobbet. Därför är det intressant att vara här.

Närvårdaren **Annika Sjöholm** har tagit initiativ till utmaningen

eftersom det inför valet är viktigt att politikerna får kunskap om arbetsförhållandena inom äldreomsorgen.

– Det har blivit tyngre för oss som arbetar här. Det är viktigt att vi får mer resurser så att vi får en bra fungerande äldreomsorg. Man ska inte spara inom vård, skola och omsorg.

– De äldre har fler diagnoser i dag, men resurserna hänger inte med i samma takt. Personalen behöver få mer utbildning.

Löner och status

Carina Aaltonen håller med om att äldreomsorgen behöver mer resurser, bland annat för att man ska få råd med utbildning och tekniska hjälpmedel.

– Det är också viktigt att höja lönerna för personalen så att de får högre status.

Annika Sjöholm beskriver sitt jobb som tungt och givande.

– Vi går sex till sju kilometer per arbetspass och lyfter cirka 1.000 kilo per pass. Men jag brinner för det här och vi har roligt på jobbet.

Personalen på De gamlas hem arbetar tillsammans med att utveckla verksamheten, men nu är det dags att nå fram till pengarna, det vill säga politikererna.

– Det skulle vara betydelsefullt för oss och de gamla om vi fick fem minuter extra hos dem, säger Annika Sjöholm.

Samarbete behövs

Alla beslutsfattare, åtminstone på kommunal nivå, borde ge sig ut i äldreomsorgen för att se hur den fungerar, anser Carina Aaltonen.

– Alla politiker måste arbe-

Hjälper till. Närvårdaren Annika Sjöholm vid De gamlas hem fick i går hjälp av politikern Carina Aaltonen (c).

Foto: ERKKI SANTAMALA

ta tillsammans för att säkerställa att de gamla får en trygg ålderdom. Därför skickar jag utmaningen vidare.

Vad har du fått ut av ditt arbete på De gamlas hem?

– Det är bra att få här vad de

som jobbar här tycker och att få en bild av de stora utmaningarna. Personalen är jätteduktig och engagerad.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Missnöje mot dom i buggyolycka

■ Den 9 maj dömdes alla de tre inblandade i bilolyckan som inträffade i Lemland Söderby den 27 augusti i fjol till dagsböter. De tre inblandade i olyckan var en motorcyklist, en personbilsförare och en beach buggy-förare. Olyckan inträffade när personbilen var på väg att köra om beach buggyn, som höll på att svänga vänster. Motorcyklisten hade kört om tidigare. Nu har personbilsföraren, som dömdes för äventyrande av trafiksäkerheten och vållande av personskada i två fall, lämnat in ett missnöje till tingsrätten angående domen i sin helhet. Missnöje måste lämnas in ifall man vill överklaga domen. Ännu har domen inte överklagats men föraren har tid på sig fram till och med vecka 23. (ml)

37 kandidater klara för (s)

■ Mariehamns socialdemokrater firade in våren med ett medlemsmöte vid ÅSS på måndagskvällen. Vid mötet diskuterades planeringen och arbetet med höstens kommunalval.

– Redan nu uppgår antalet medlemmar som ställer upp i höstens kommunalval till 37 stycken. Det överstiger alltså redan det antal som Mariehamns socialdemokrater hade vid senaste val för fyra år sedan, då 32 medlemmar ställde upp. Föreningen ser därför med förväntan på framtiden och det kommande kommunalvalet, skriver ordförande **Christian Beijar** i ett pressmeddelande.

Han tillägger att socialdemokraterna konstaterade att de hade fått sina hjärtefrågor som utbyggnaden av barn- och mödrahemmet Tallbacken och inköpet av Kobbaklintar förverkligade.

Vid mötet medverkade även riksdagsledamöterna **Maarit Feldt-Ranta**, tillika partisekreterare och **Tommy Tabermann** samt **Iikka Kantola** som deltog i NR:s Finlandsdelegationsmöte på Åland.

– De passade på att informera Mariehamns socialdemokrater om den aktuella politiska situationen i riket, berättar Beijar. (ml)

Falskt mess om Rix FM

■ Ett mess i onsdagens tidning som syftar på Ålands radio och arbetet där, med privata radiostationen Rix FM som avsändare var falskt.

– Jag har kollat upp med alla här och ingen här har messat detta, säger **Eva Gyllander** vid Steel FM, som driver den åländska versionen av svenska Rix FM.

Hon poängterar att man aldrig skulle gå ut med den här typen av kritik via ett sms mot en konkurrent offentligt.

– Vi vill helst välja våra egna strider än att behöva ta andras.

Nya Åland beklagar att messet släppts igenom utan kontroll av avsändaren vilket i ett sådant här fall borde ha gjorts enligt våra egna rutiner. (uw)

Rånmisstänkt hade husvagn i Eckerö

Högkvarter. En husvagn på Hummelvik camping i Eckerö misstänks ha varit högkvarter för ÅAB-rånarna ifjol somras. Den nu åtalade 35-åringen syntes här tillsammans med 33-åringen som är häktad i sin frånvaro. Foto: ANDREAS DIENERT

Den man som är misstänkt för att ha varit inblandad i rånet mot Ålandsbanken i somras hade en husvagn på Hummelviks camping i Eckerö. Det visar utredningen som har gjorts.
– Jag tycker att bevisningen är så pass stark att det borde bli en fällande dom, säger åklagare Krister Petersson.

Grovt rån alternativt medhjälp till grovt rån, det är vad **Krister Petersson**, chefåklagare vid Internationella åklagarämbetet i Stockholm yrkar på i den stämningsansökan han igår lämnade in till Stockholms tingsrätt. Stämningsansökan gäller den 35-årige man som greps den 6 mars i år och som nu sitter anhållen vid häktet i Kronoberg, misstänkt för att ha varit inblandad i rånet mot Ålandsbanken den 10 augusti förra året. På onsdag inleds rättegången mot mannen och fortsätter på torsdag. Målsägande i rättegången är Ålandsbanken, Ålands ömsesidiga försäkringsbolag och de privatpersoner som drabbades. Om 35-åringen fälls kan han vänta sig fängelse. Maxstraffet för den här typen av brott är tio år men Petersson tror på en kortare tid.
– Om han fälls så blir det

fängelse alla gånger, men kanske tre till fyra år.
Kartlagt mobiltrafik
I bevisningen framgår det att 35-åringen tillsammans med åtminstone en annan man, den 33-åring som sedan tidigare är häktad i sin frånvaro, börjat planera rånet i juni 2006.
– 35-åringen förnekar att han känner 33-åringen, men vi har kartlagt mobiltelefontrafik mellan dem och kan bevisa att de har haft kontakt, säger Petersson.

Camping högkvarter
Enligt åklagaren skall 35-åringen, tillsammans med 33-åringen och möjligtvis andra gärningsmän, ha gjort resor till Åland under juni och i månadsskiftet juli och augusti för att rekognoscera. Inför rånet och även efteråt har 35-åringen sedan inhyst en av rånarna i en husvagn som han äger på Hummelviks camping i Eckerö. Densjunde augusti har han tillsammans med åtminstone en av de övriga inblandade spanat vid Ålandsbankens lokaler i Mariehamn. Dessutom har han efter rånet hjälpt andra gärningsmän att undkomma.
– Föreståndaren vid Hummelviks camping, **Jan-Peter Jansson**, vittnar om att han sett 35-åringen och 33-åring-

en umgås på campingen, säger Petersson och tillägger att ytterligare en person vittnat om att de två männen känner varandra. Eftersom 35-åringen förnekar att han känner 33-åringen är det här viktiga vittnesmål. Jansson bekräftar att han känner till männen. 35-åringen har i flera år haft en husvagn på campingen, 33-åringen var bara där i somras.
– Då har jag alltid upplevt dem som lugna och skotsamma typer, säger han.

Lämnade DNA-spår
Bevisningen som Petersson skall lägga fram utgörs även av en DNA-spår.
– Polisen har säkrat DNA-spår från 33-åringen dels vid banken och dels i en av bilarna som användes vid rånet, säger Petersson. Bilen i fråga är den Volkswagen Passat som rånarna lämnade på en skogsväg i Hammarland efter rånet. I den bilen hittades även en mobiltelefon som har undersökts och som bevisar hur telefontrafiken ser ut.
– Genom att undersöka telefontrafiken har vi kunnat se hur rånarna rört sig, när de har kommit till Åland och så vidare, säger Petersson.

Minst fyra inblandade
Petersson berättar också att

Åtal väcktes. Igår väcktes åtalet mot en av de män som är misstänkta för att ha varit inblandade i rånet mot Ålandsbanken i somras. Med hjälp av den Volkswagen passat som rånarna lämnade på en skogsväg i Hammarland har flera viktiga bevis säkrats. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

man fastställt att åtminstone fyra personer varit inblandade i rånet.
– Fyra personer befann sig vid banken men det är möjligt att det finns fler inblandade som befann sig på andra ställen på Åland. En av de fyra vid banken är 33-åringen. Vilka de andra är kan Petersson inte säga än, men han har idéer om vilka personer det rör sig om. Hurvida 35-åringen själv befann sig vid banken är osäkert.
– Eftersom de var maskerade kan man inte säga hurvida han var med.

Haft pengar
Petersson tycker att bevis-

ningen är så pass stark att 35-åringen borde dömas. Ytterligare en faktor som spelar in är att mannen sedan den 15 augusti har gjort av med nästan 300.000 kronor, trots att han innan det hade varit arbetslös i två år.
– Frågan är ju varför han blivit så rik helt plötsligt. Min uppfattning är att det är en del av rånbytet som han har satt sprätt på, säger Petersson. Rånbytet uppgick i sin helhet till ungefär 15 miljoner kronor.

14 söker MISE-tjänst

■Fjorton personer hade lämnat in ansökningar om tjänsten som ny kanslisekreterare för MISE när ansökningstiden gick ut i tisdags.
– Det är ett ganska bra antal sökande, jag är nöjd, säger verksamhetsledare **Christian Nordas**. Nordas berättar att intervjuer kommer att utföras nästa vecka och därefter kommer tjänsten att tillsättas så snabbt som möjligt.
– Det beror förstås på vem som får tjänsten hur snabbt den personen kan komma loss. Men jag ser gärna att det går så snabbt som möjligt, det finns mycket att göra här för att få ordning på alla uppgifter, säger han. Kanslisekreterarens uppgift kommer att vara att arbeta med bland annat kundkontakt, fakturering, information och registerhantering. (ml)

Över tusen hade bilbälte

■Av 1.286 bilförare var det endast 15 personer som inte hade bilbältet fastspänt och därför tilldelades en ordningsbot på 35 euro. Det visar de bilbälteskontroller som polisen på Åland genomfört den senaste tiden, mellan den 7- 13 maj. Veckan före genomförde polisen en stor razzia då man stoppade över 800 bilar för att informera om bilbältes- och barnstolsanvändning. Då utdelades inte några böter, men sammanlagt en tiondel av de stoppade bilisterna bröt mot någon av reglerna. (ab)

Förare utan kort blåste 2,33 promille

■En förare i Hammarland framförde ett fordon utan körkort och med 2,33 promille i utandningsluften. Agaren till bilen är misstänkt för att ha överlämnat bilen till den berusade. Polisen rubricerar händelsen grovt rattfylleri, olovlig körning och överlämnande av fortskattningsmedel till berusad. (ml)

Mariehamns tryckeri fick investeringsstöd

■Mariehamns tryckeri Ab har beviljats ett investeringsbidrag på 48.250 euro av landskapsregeringen. Det motsvarar 10 procent av det totala investeringsbeloppet av den digitala tryckpress som Mariehamns tryckeri skall köpa. Den nya tryckpressen möjliggör en större exportverksamhet än vad tryckeriet har i dag.
– Vi går mot att vara mer ett serviceföretag än enbart tryckeri. Vi vill erbjuda våra kunder helhetslösningar som inkluderar alla aspekter av trycksaksproduktionen. Investeringen är en del av den processen, skriver man i ett pressmeddelande. Den nya tryckpressen planeras vara installerad i slutet av sommaren. (ke)

■ **En person** har blivit hotad genom textmeddelanden och telefonsamtal. Polisen klassar händelsen som olaga hot. (ml)

Anna Björkroos

Epost: anna.bjorkroos@nyan.ax

Telefon: 528 463

familjen

Dagens namn

EMILIA, EMMA, EMELIE, AMALIA, MILI

Vi firar 1-15 år Nygifta

Andreas Westerberg i Jomala Karböle fyller 7 år i dag, den 19 maj. Han gratuleras av storebror Anton, mamma och pappa.

Marcus Mattsson, som bor på Klinten i Mariehamn, fyller 7 år i morgon, den 20 maj. Han gratuleras av farmor och Peter, Ika och Tom samt hela familjen Velander.

Frederik Lindholm, som bor i Mariehamn Östernäs, fyller 15 år i morgon, den 20 maj. Han gratuleras av mamma, pappa, Kristian, Linnea samt Maja och Grälle.

Gratulerar 80 år

PER BACKAS

Namn: Per Gunnar Backas.
Född: den 20 maj 1927 i Saltvik Ödkarby.

Bor: i bardomshemmet Backas i Kroklund.

Yrke: pensionerad jordbrukare och grönsaksodlare.

Familj: hustrun **Marita**.

Födelsedagen: firar inte, är bortrest.

TACK

Ett varmt tack till alla som hedrat minnet av vår far

Runar Sommarström

och som kommit ihåg honom under sjukdomstiden.

Tack också för det stöd och den omtanke vi fått.

Anna-Stina och Agneta

Samuel Karlsson och **Helena Storfors** från Hammarland vigdes i lördags, den 12 maj, i Hammarlands kyrka. Gemensamt efternamn blir Karlsson. Vigselförrättare var Gunnevi Styrström. Samtidigt döptes parets son **Dirk Isak Samuel Karlsson**, tilltalsnamnet blir Isak. Foto: PRIVAT

Ivo Meltsas och **Kerttu Kumerä**, båda från Mariehamn, vigdes i Statens ämbetshus den 15 maj. Vigselförrättare var Sirja Boman. Gemensamt efternamn blir Melt-sas.

Lars Erik Gustav Andersson, från Mariehamn, och **Priscilla Conceicao De Melo**, från Brasilien, vigdes den 14 maj i Statens ämbetshus. Vigselförrättare var Sirja Boman. Bruden tar efternamnet De Melo-Andersson.

100 ord
från din förening
redaktion@nyan.aland.fi

TEHYS FACKAVDELNING

Saknar du svensk text i din Tehy-tidning?

De svenska sidorna finns numera endast i tidningar som går till svenskspråkiga medlemmar.

Gör så här, om sidorna, som för övrigt ska finnas i mittuppslaget av tidningen, inte finns i din tidning:

■ kontrollera dina medlemsuppgifter på sidorna www.tehy.fi-jäsenten verkkopalve-lut. Kolla om ditt modersmål är rätt angivet.
■ Du kan också meddela om ditt modersmål på den blankett för ändringsanmälan som finns i tidningen, eller

■ så kan du meddela om saken per e-post till adressen: tehy.jasenrekisteri@tehy.fi.

Den här informationen är hämtad från tidningens första nummer för i

år, se s. 75. Fackavdelningen har begärt centrala tolkningsförhandlingar med LR med anledning av ett förslag till anvisningar för tillämpningen av avtalsbestämmelsen om tillfällig vårdledighet (sjukt barn). Vi är inte nöjda med arbetsgivarens förslag.

Vi noterar att ett 30-tal medlemmar deltog i fackavdelningens resa till en Skönhets- och hälsomässa i Sollentuna 28.4. Resan var, såvitt vi har förstått, mycket uppskattad. Apropå den här utflykten, kom gärna med tips och förslag om vart vi kunde åka eller vad vi kunde ordna nästa gång. Och kom ihåg, vi riktar oss till alla medlemmar! Följ med under den här rubriken (100 ord) i Nyan. I fjol deltog Tehy för första gången i roddtävlingen om Postpokalen. Med stor framgång för övrigt. Vi kom tvåa. Avsikten är att vara med i år också.

Nu gäller det att sätta ihop ett lag. Och så behöver vi en stor hejarklack! Tävligen går av stapeln på kvällen den 18 juli i Österhamn.

FÖRLOVADE

Anna Karlsson

Robert Lindén

16.5.2007

UNDANBEDES

All eventuell uppvaktning på födelsedagen

undanbedes vänligen

Margareta Kalm

Joakim, 5 år, och Dennis, 3 år, fick en bror den 15 maj klockan 08.56. Lillebror, som ska heta Kenny vägde då 3.460 gram och var 50,5 centimeter lång. Föräldrar är Erica och Håkan Eker. Familjen bor på Högbolstavägen i Sund. Foto: ERKKI SANTAMALA

Julia Leyla ska denna tös heta som föddes på torsdag, den 13 maj klockan 14.02. Hon vägde då 3.170 gram och var 49,5 centimeter lång. Föräldrar är Jaana Huseynova och Rasim Huseynov. Familjen bor på Södra Överbyvägen i Eckerö.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Ny på Åland
☆☆☆

Viktor, 2 år, och Francilia, 4 år, fick en lillebror den 3 maj klockan 8.54. Lillebror, som ska heta Walter, vägde då 4.065 gram och var 50,5 centimeter lång. Föräldrar är Håkan och Anna Karman. Familjen bor på Lisafastersgränd i Sund. Foto: ERKKI SANTAMALA

Säg ja – eller nej – till husdjur

hemma
tipset

tina.dahlblom@aland.net

Fråga: Mina barn vill så gärna ha ett husdjur. Har du någon erfarenhet av detta?

Tveksam mamma

Svar: Japp, jag har erfarenhet och jag har gått i alla fallor som man bara kan som förälder. För tillfället är mina barn, det vill säga jag, lycklig ägare till tre katter och två kaniner.

Jag tror att alla föräldrar förr eller senare får frågan: ”Kaaan jag inte få en hamster...jag loooovar att ta hand om den” Det är då man ska stålsätta sig med dubbla plåtar ifall man bestämt sig för att vi inte skall ha något husdjur. Annars är det bara att tuta och köra men vara beredd på att intresset från barnens sida brukar avta ganska snabbt.

Frassekrig

Frasen, den äldste, kom äldsta dottern hem och påstod att vi måste rädda undan döden. Sagt och gjort, han var söt.

Frasse nummer två kom som kompis till nummer ett och Frasse nummer tre?! Ja, han var söt han med. Frasse nummer ett kissar stundtals inomhus och är mellan varven väldigt nära döden. Ibland utbryter det världskrig om vilken Frasse som är vems.

Vi älskar kaniner! Barn och djur hör ihop, men tänkt efter innan du låter dig övertalas att skaffa husdjur. Här ett glatt gäng från 2004 där flera lyckats få sina föräldrar att förstå att kaniner är det enda som skänker sann lycka. Foto: MAGNUS ANDERSSON

Frassarna byts också friskt ut mot andra djur bland syskonen. ”Om du får min katt så får jag din kanin”. Tills kaninens bur skall städas för då blir det lite jobbigt och då är det ganska bra om bytet går tillbaka.

Hamster

Vi föll för önskan om en hamster till en födelsedag. Calle Dahlblom kom hem i en liten låda och placerades i bur och väckte stor förtjusning. Calle var en pigg hamster som tyckte om att springa i – och hoppa över toalettpappersrullar. Sen dog han av ålderdom.

Mario införskaffades någon dag senare, eftersom jag inte klarade av att se flickans sorg. Mario var lat och sov mest hela tiden. Han hämta-

des ganska fort ner till mitt rum och stannade där tills han blev gammal.

Inga flera hamstrar i vårt hus...har jag sagt. Vi får väl se.

Kaniner

Kaniner har vi haft både inne och ute. De två första var innekaniner från stan vilka lämnades bort till oss på landet eftersom barnen i den familjen tröttnat. De bodde först i farstun tills de kunde placeras utomhus utan att frysa ihjäl. De åt upp plastmattan, skor, jackor och lite av dörrkarmen. Hade man dem i buren kissade de ut ur buren. Det luktade fort illa i deras bur och det var inte trevligt.

I dag har vi nya kaniner ute, eftersom jag fortfarande

tycker synd om kaniner vars kompis dör ifrån dem.

Jag tror alla barn, utom han äldsta, dyrt och heligt i tur och ordning lovat bot och bättring av kaninbursstädning, då kaninerna varit försäljningshotade. Vi har också varit med i kaninklubben på 4H gården. Kaninen vägrade att hoppa över hinder, intresset avtog hastigt.

Har man gård och möjlighet att ha kaniner ute kan det vara roligt. En stor inhägnad som barnen kan gå in i och umgås med kaninerna är lättast.

Ansvar

Jag tycker att man som förälder tillsammans med barnen skall ta reda på information om husdjuret man tänker skaffa. Det är också viktigt

att barnen själva är delaktiga i vården av djuren. Då menar jag också städning. Barn under tio klarar inte av att ta hand om djur själva. Undantag finns.

Du som förälder måste ta det yttersta ansvaret och vara beredd på att intresset från barnens sida varierar. Det är bra om barnet vet vad husdjur och allt runt omkring dem kostar. Man behöver också ställa sig frågan om hur och var man bor. Mår ett djur bra hemma hos oss. Vem tar hand om djuret då familjen reser? Blir djuret mycket ensamt på dagarna?

Djuren skänker mycket glädje, men tänk efter före. Jag själv är, som sagt väldigt lättlurad.

Tina

Andersson förblir kontraktsprost

■ Kyrkoherden i Eckerö församling, **Mårten Andersson**, fortsätter som kontraktsprost för Åland prosteri. Domkapitlet meddelar att han utsetts för den kommande sexårsperioden, från 1 juli 2007- 30 juni 2013.

Pastor **Maria Venhola**, som tidigare varit tf kyrkoherde i Norra Ålands skärgårdsförsamling, har förordnats att sköta kyrkoherdetjänsten i Houtskärs församling från 5 juni tills vidare.

Domkapitlet rapporterar även att kyrkoherdetjänsterna i Ålands södra skärgårdsförsamling och Hammarlands församling har förklarats lediga att sökas. Detsamma gäller även för A-kantorstjänsten i Mariehamns församling och gemensamma C-kantorstjänsten i Eckerö och Hammarland. Sista ansökningsdag är 15 juni. Den som utses till någon av tjänsterna bör visa upp straffregisterutdrag. (ab)

Konfirmerades

■ På Kristi himmelfärdsdagen konfirmerades i Saltviks kyrka **Gunnar Eliasson**.

Messa Nyan!
0457-323 4444

Vid utebliven
tidning
Ring

VARDAGAR

Posten kl. 7-8.30
tfn 636 752

Nya Åland
kl. 8.30-16.15
tfn 23 444

LÖRDAGAR

Posten kl 11-12
tfn 0400 229 927

Nya Åland

Kom ihåg

■ **Ahveniset:** Naturfotokurs på finska på Ramsholmen, söndag 20.5 kl 14 med Erkki. Egen kamera med. Tilläggsuppgifter ger Erkki, tel. 0400 337 316. Äventyrsdag för 7-10-åringar på finska, på Ytternäs skola lördag 26.5 kl 14. Trevligt samvaro på äventyrsbana och på en stig med frågor. Anmälningar till Tarja senast 21.5, tel 040 5135 046. Vi syns! Valokuvaukurssi Ramsholmenissa Erkin ohjaamana sunnuntaina 20.5 kello 14. Oma kamera mukaan. Lisätietoja Erkiltä, puh. 0400 337 316. Nyt kaikki 7-10-vuotiaat seikkikseen lauantaina 26.5 kello 14 Ytternäs koululla. Luvassa mukavaa yhdessäoloa seikkailuradan ja rastipolun merkeissä. Ilmoittautumiset Tarulle 21.5 mennessä puh. 040 513 5046. Nähdään!

■ Diabetesföreningen på Åland:

Barnträff på 4H gården lördag 19.5 kl 13-15.00. Välkomna!

■ **Folkhälsan på Åland:** Folkhälsans sommarläger. Barn 8-12 år. Det finns några platser kvar på lägren vecka 24 och 26, på Enigheten respektive i Vikingabyn. Fem spännande dagar för 145€, passa på! Mer info från, och anmälan till Folkhälsans kansli tel.17430 eller e-mail eva-lotta.blomqvist@folkhalsan.ax.

■ **Föreningen fri från narkotika:** Närstående träff onsdag 23 maj 19.00 på Skräkvägen 8. Servering. Alla välkomna.

■ **Hälsofrämjandet på Åland:** Gökotta på Herrön torsdag 24.5 (reservdag vid regn 25.5) Samling på Nabben vid Örtvägen kl 04..30.

■ **Lumparlands marthaförening:** Månadsmöte i martharummet tisdag 22 maj kl 19.30.

■ **Måndagsklubben:** Måndagsresa 21.5 med seniorer från hela Åland. Föreläsare: Anki Nordman informerar om friskvård. Bokning Viking line tfn 26 126 senast 18.5 kl 15.00.

■ **Nötvik väglag:** Årsmöte söndag 20 maj kl 13.00 hos Lars Mörn.

■ **Retrieverföreningen:** Kom ihåg att anmäla till vårens jaktprov, NYB, senast 21.5. Vid frågor kontakta Benita tel 12 442.

■ **Skeppargården Pellas:** Årsmöte söndag 27.5 kl 19.00 i Skeppargården Pellas ladugård. Stadgeenliga förhandlingar.

■ **Svinö byalag:** Talka på byagården 19-20.5 start klockan 10.00.

■ **Ålands marthadistrikt:** Vårvandring till Höckbölnäset i Geta söndag 20.5 kl 18.00. Samling vid Höckböle vägska för samäkning. Kaffekorg medtages.

■ **Ålands marthadistrikt:** Styrelsemöte tisdag 22.5 kl 10.00 på kansliet.

■ **VSV:** Möte på måndag 21.5 kl 19. Kronbindning kl 19.

■ **ÖSUF:** Kronbindning på Högtomt söndag 20.5 kl 18.30 och måndag 21.5 kl 18.30.

■ **ÖSUF:** Månadsmöte på Högtomt söndag 20.5 kl 19.00.

Annonsera i den tidning du själv läser!

Maskiner säljs på anbudsauktion

■ Trafikavdelningen, näringsavdelningen och skogsbruksbyrå vid Ålands landskapsregering skall på en anbudsauktion

sälja bort maskiner och utrustning som de har tagit ur bruk. Det kan man läsa på landskapsregeringens hemsida.

Bland det som är säljs finns bland annat vägtrummor, containrar, sandspridare, olika

plogar, en traktorsläpvagn, traktorer båtar och en bil. Den kompletta listan på vad som är till salu kan man få antingen från landskapsregeringens hemsida, registraturen, Möckelö vägstation

eller hos **Bo Fleege** på trafikavdelningen i Självstyrelsegården.

Anbud får lämnas in till registraturen till och med den 23 maj klockan 16.15.

(ml)

Katastrofen är bara ett litet kliv bort

ROWAN ATKINSON
MR. BEANS SEMESTER

Lördag-söndag kl. 18.00
- F7 - 7,50€ & 5€

THE GREATEST BATTLE LIES WITHIN.

SPIDER-MAN 3

BIO SAVOY Lördag-torsdag kl. 19.30
- F13 - 7,50€

PORTRÄTTET / Elina Granlund, 17 år, glad

ELINA

– strax innan framtiden

”Folk i dag är ganska stillasittande.”

Få åldrar är så mytomspunna som 17 åringarnas. Det är då man står på gränsen mellan barndom och vuxenhet, vingar på trappsteget till frihet, ansvar och egna beslut. Elina Granlund är 17 år. Hennes liv är musikfyllt och medvetet. Hon tillhör den generation som har växt upp med datorer och internet. Ibland får hon vuxenångest. Ofta lever hon ett intensivt liv.

Elinas dåtid, nutid och framtid är rågade med musik. – Jag vet att det låter som en kliché, men jag är beroende av musik. Jag har alltid en låt på hjärnan. På vägen till intervjun har en sångläxa snurrat i Elinas huvud. Hon tar sånglektioner i klassisk sång för Cathrine Grönberg-Frisk vid musikinstitutet. – Just nu blir det mest klassisk sång, men jag vill inte placera mig i något fack. De klassiska grundteknikerna är användbara vilken musik man än vill framföra. Elina började spela folkmusik då hon var fem år och vill helst inte jämföra klassisk musik med folkmusik. Den klassiska musiken är enligt nätencyklopedin Wikipedia komponerad, det vill säga nedskriven, medan folkmusik har uppstått och förts vidare från spelman till spelman. – Klassisk musik och folkmusik är två så helt olika saker. Klassisk musik är krävande, man måste öva på skalor och etyder. I folkmusiken finns en annan gemenskap, där spelar man inga skalor utan fritt. I framtiden vill Elina jobba med musik. Knappast som musiker, men kanske som lärare. – Nog satsar jag och söker till olika musiskolor, men vi får se.

Skolan går bra. Nästa år hoppas Elina ta studenten. – Riktigt säker på om man klarar det kan man aldrig vara. Efter studenten vill Elina ta ett mellanår och satsa på studierna på musikinstitutet. Hon har sång som huvudämne och piano och fiol som biämne. – Jag har inte bråttom från Åland. Det är ganska stressigt att gå i gymnasiet så det skulle kännas skönt att ha ett lugnt år. Jag kan förstå att andra vill bort från Åland så fort som möjligt, men jag bryr mig inte om värsta partylivet. Det är inte så farligt med tråkiga vintrar. Elina har kommit över de värsta tonårsåren, de var inte särskilt tuffa för hennes del. – Jag har nog blivit lite mognare de senare åren. Men jag har inte ändrats så mycket, jag är fortfarande samma glada tjej. Tonårsångest har hon aldrig haft, men nu kan hon känna en viss vuxenångest. – Hjälp, jag blir snart 18. Jag måste börja bestämma mig, det är hela tiden en massa val som måste göras. Det kan jag få ångest över, framtiden. Knappast var det enklare förr, det tror inte Elina.

Fakta/Elina Granlund

Namn: Elina Granlund
Ålder: 17, fyller 18 i sommar
Familj: mamma Ann, pappa Johan och systerkonen John, 21 och Erica, 16.
Bor: i Godby
Vill... hålla på med musik
Kan... uppträda
Hoppas... att jag blir student nästa år

– Men kanske var det åtminstone enklare att inte leva med så många valmöjligheter. Om jag slår upp ett yrke på internet får jag flera tusen träffar. Jag kan skraddarsy min egen utbildning och har möjlighet att göra vad jag vill. Det är roligt, och skrämmande. **Elina hör till** den generation som växt upp med datorer som ett självklart arbetsredskap. – Ända sedan jag gick i mellanstadiet har vi använt datorer i klassrummet och nu i lusse har vi flera datasalar. Jag använder inte datorn särskilt ofta men nog någon gång varje dag. För att exemplifiera: googlar man Elina Granlund får man 22 100 träffar. Bara några handlar om den Elina som du läser om nu, men visst svindlar tanken. Ingen kan vara hemlig för allt registreras, är uppslagbart och lagrat. Till exempel kan man läsa att Elina som 15-åring deltog i ett folkmusikläger i Östersund. – Jag har mest varit på läger på Åland, men hittade det här på internet och tyckte att det verkade kul, sa hon då till Länstidningen i Östersund som lagrat artikeln i sitt arkiv på nätet. **Elinas mamma, Ann,** har varit sträng med datoranvändningen och tv-tittandet. – Hon sa att vi fick leka och leva eller teva. Informationsflödet som äldre generatio-

ner kan förfasa sig över ger inte Elina någon stress. – Jag läser tidningar och hänger med i diskussionerna som berör mig. Ta till exempel Struktur 07, en del säger att vi inte fått någon information men jag tycker att vi åtminstone den senaste tiden fått bra information om vad som planeras. Elina känner inte till Struktur 07 så bra att hon egentligen vill uttala sig, men hon är negativt inställd till det hon vet. – För lycéets del finns det inget positivt att gå med. Det kan ju vara egoistiskt av oss som går där att tänka så, men varför ändra på något som fungerar så bra som lycéet gör? **Det är inte så farligt med tråkiga vintrar.”**

Jag frågar vad som engagerar unga idag, vad folk brinner för, om de brinner. – Det är klart vi bryr oss om vår omvärld. Alla bryr sig om skolmiljön till exempel. Jag vet flera som åker med hjälpsändningar till Ryssland och en del står på möjligheternas torg. Men det är klart att det inte är som på 60-talet. Folk i dag är ganska stillasittande. Kvällstidningar har en magisk kraft, det är som om man skulle bli beroende av dem, menar Elina. – Jag har egentligen aldrig köpt kvällstidningar och läst, men nu läser jag varje dag kvällstidningar på nätet. Alltid då man kommer in i datasalen på en rast kollar man, det är så lättillgängligt. Det är självklart för Elina att alltid vara uppdaterad. Fördelen med att ta in mycket information är att man snabbt lär sig att vara kritiskt till flödet. – Från första dagen i skolan har lärarna betonat att vi måste vara kritiska till alla texter och speciellt de som finns på internet. Jag är inte så lättlurad och tar inte till mig saker så lätt. Jag menar, går jag in på Aftonbladet slår jag direkt på det kritiska tänkandet.

Tidigare i vår var Elina med i musikinstitutets musikalsatsning. – Det var den roligaste perioden under den här terminen. Elina trivs på scen och under musikalproduktionen fick hon lära sig att alla är lika viktiga under en föreställning. – Det var roligt att göra något stort med en hel ensemble och orkester. De som såg Elina på scenen kunde inte undgå glittret runt henne och hennes glädje över att stå på scenen. – Jag har alltid fått höra att jag är glad och det är jag nog. Utåt är jag alltid glad, hemma med mamma är jag inte alltid det, men annars. **Är inte det tungt, att alltid vara glad?** – Nej, det är ingen börda. Allt blir enklare om man har en positiv inställning. Ibland kan förstås folk fundera om det är något fel bara för att man sitter tyst och de är vana vid att jag alltid skall vara glad, men det bryr jag mig inte så mycket om. **De senaste** åren har Elina lärt sig att trivas

med sig själv på riktigt. Hon trivs med ensamhet och bryter inte ihop över en lördag kväll hemma. – Jag har lärt mig att vara med mig själv, jag behöver inte kompisar på samma sätt längre. Jag är faktiskt lite rädd över att bli en sån som alltid ingår i ett gäng. Min syster och mina fiolkompisar står mig jättenära och just nu räcker det. Jag hinner inte vara med så många andra. **Kärlek då?** – Jo, kärlek betyder jättemycket, jag skulle inte kunna leva utan kärlek. Jag har ingen pojkvän och just nu klarar jag mig bra utan. **Unga tjejer** sägs ha höga krav på sig själv i dag, men de Elina tar inte åt sig. Hon verkar vara en självständig tjej. – Kraven man känner är säkert helt individuella. Jag känner inte krav på något område, jag behöver till exempel inte slaviskt följa modet. Jag är väl ganska självständig, det är viktigt att man är det. De gånger Elina inte är på sitt mest självständiga humör pratar hon med sin mamma. – Jag har en bra relation med min mamma. Hon är en supermamma, ärlig, hjälpsam och rakt på sak. **Rädslor då? Vilka är de i en ung tjejs liv?** – Jag är ju höjdrädd och sånt förstås, men jag antar att det inte var det du menade. Jag är rädd för att dö.

Blyghet hör inte till Elinas rädslor. – Nej, det kan man nog inte säga. Jag brukar peppa mig själv innan jag går upp på scen. Precis innan jag skall fram kan jag vara lite pirrig men jag har lärt mig ta kontrollen. Efter några toner släpper nervositeten, det är den bästa känslan man kan få på scenen.

Elina går i praktiken i två skolor, lycéet och musikinstitutet. Hon går estetisk linje och har sex timmar musik i veckan. Dessutom deltar hon i folkmusikgrupper, spelar själv i ett par, tre stycken. Hon gillar att lyssna på musik och rita och när hon varken har skolor eller musikläxor vill hon helst göra absolut ingenting. – Att göra ingenting är mitt favoritintresse, eftersom det är så sällsynt. Folkmusiken är egentligen också ett intresse, det är helt kravlöst. Vi spelar utan noter och regler, det är därför jag gillar det så mycket.

”Jag är rädd för att bli en sån som alltid ingår i ett gäng.”

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

” Jag är en människa utan käpphästar.
YRSA STENIUS, ny pressombudsman, i DN

Sjökartor i nytt storverk

Nej, ”Sveriges sjökartor” är nog ingen bok som man tar med sig ut i segelbåten, konstaterar Anders Hedin om sitt nyutkomna storverk.

– Snarare är det väl en bok för fåtöljseglaren, till-läger han med ett leende.

Den bok som Anders Hedin kommer upp med till Nyans redaktion är ett storverk i flera avseenden: boken är i stort format för att medge ett återgivande av kartor och sjökort i naturlig storlek, den är tryckt på gott papper, handbunden och väger åtskilligt och det ligger ett mycket stort arbete bakom.

Anders Hedin kommer från Stockholm och har i sitt yrkesverksamma liv bland annat sysslat med reklamtexter. Han är också fyrentusiast och har tidigare gett ut ett par böcker som handlar om fyrar. Därtill är han seglare och har gjort färder också över till Åland. Han nämner Lågskär som något av en favoritplats.

– En gång har jag faktiskt också övernattat på Bogskär, säger han.

Kartintresserad

Kartintresset väcktes redan i barndomen.

– Jag kan se mig själv som åttaåring sitta och rita skattkartor inspirerad av Robert Louis Stevensons ”Skattkammarön”.

Under en stor del av sitt liv har han vistats i skärgården så ofta han kunnat och sett hur skärgården förändrats. Detta har också bidragit till hans intresse för kartor och sjökort eftersom den som tar sig en titt på sjökort från olika tider också kan se förändringen.

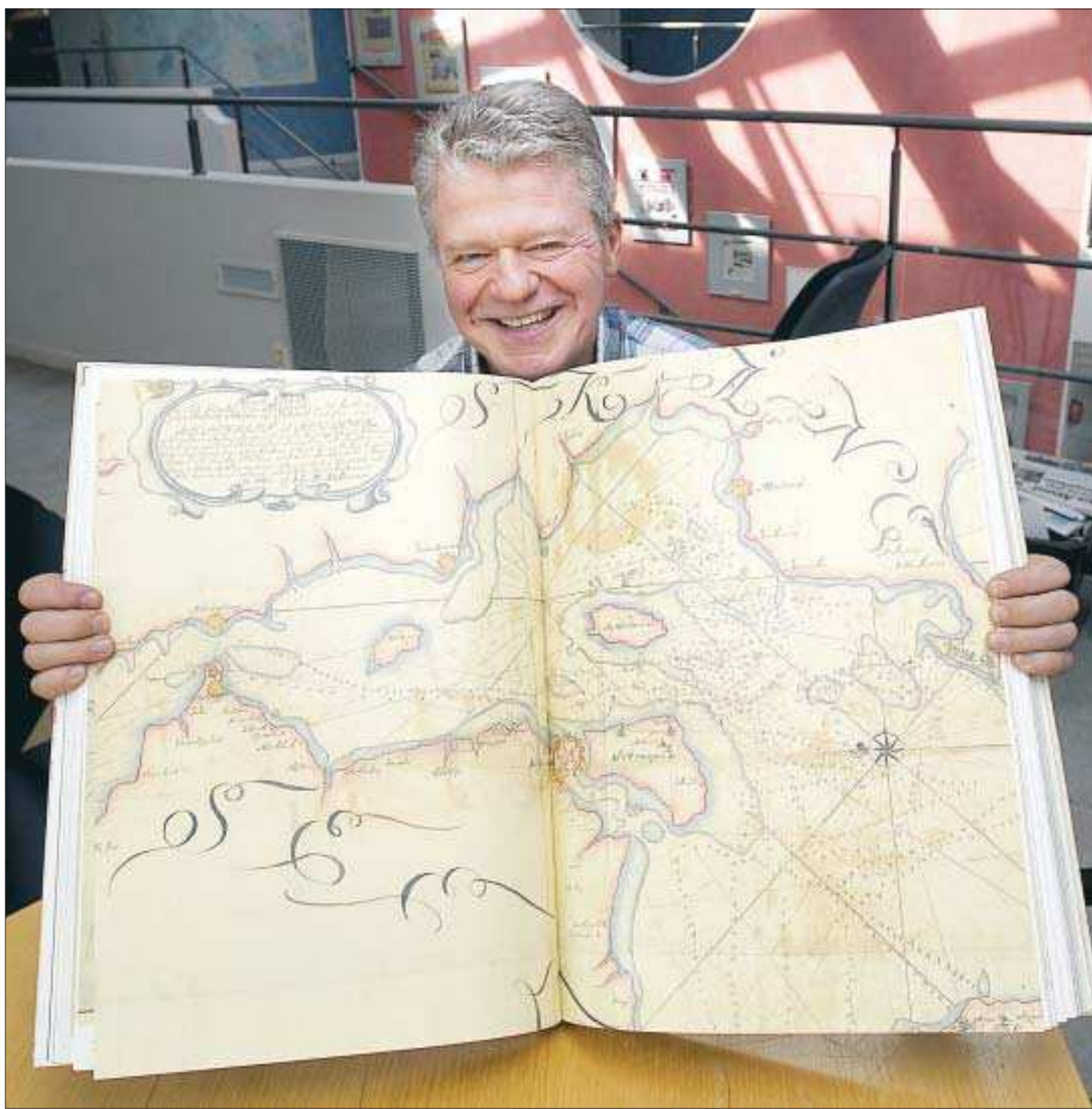
– Vikar blir ängar, grund blir öar, öar växer i hop med land och blir uddar. På äldre kartor finns bebyggelsen ofta noggrant återgiven och också där kan man se förändringarna över tiden.

I rätt storlek

Att det skulle bli en bok i stort format hade Hedin klart för sig från början. Han ville ha möjlighet att återge kartorna i naturlig storlek.

– Inte så att jag skulle ha kunnat ta med hela kartor eftersom de ibland fyller en hel vägg, men den del jag valt ut är återgiven i rätt storlek.

Enligt Hedin är detta viktigt, eftersom en en karta i ursprunglig storlek ger ett helt annat intryck än en förminsk-

Kartbok. Anders Hedin visar ett av bokens kartuppslag med en sjökarta från 1765 som återger Öresund.

ning. Han talar om att ge kartorna en ”rättvis exponering”.

Bakom verket ligger en hel del arkivforskning, främst i krigsarkivet, eftersom sjömätning in i modern tid varit en militär angelägenhet, men också i riksarkivet.

– Krigsarkivet i Sverige har föresten världens största samling av handritade kartor från 1600- och 1700-talen.

Personligt urval

Karturvalet i boken är enligt Hedin gjort på högst subjektiva grunder, men ambitionen att täcka hela den svenska kusten uppfylls. Åland finns också med på något blad som gäller Upplandskusten, men det har inte varit någon medveten ambition att gå utanför Sverige.

Lika mycket som han velat återge kartbladen som kartor har han också sett dem som ett slags konstverk. Merparten är gjorda för hand i akvarell- och tuschteknik och framstår som drivna individuella konstverk. Men även de tryckta kartorna från sena 1700-talet och framåt uppvisar ofta konstnärliga kvaliteter.

Hög kvalitet

Anders Hedin och förläggaren, Bokförlaget Max Ström,

har också vinnlagt sig om ett återgivande av kartorna som fyller högst ställda krav. Man har använt sig av avancerad reproduktionsteknik för att kunna återge kartbilderna i minsta detalj. Boken är tryckt på gott papper i Italien och även inbunden där för hand. Boken innehåller 160 kartor, den äldsta från 1539 och den yngsta från 1836. Texten löper parallellt på svenska och engelska. För faktagranskningen står Ulla Ehrensverd, en av Nordens främsta kartexperter.

Upplagan är på 3.000 exemplar och de som känner marknaden för bokverk av detta slag säger, enligt Anders Hedin, att den kommer att gå åt. I bokhandeln i Sverige torde priset komma att ligga kring 1.500 kronor.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Åland. Bland annat på det här kartbladet över Upplandskusten från 1660-talet finns Åland med.

Okänd dam på målning av Ture Malmberg.

Vem är damen som Ture Malm-

berg målade år 1935. Det undrar **Kjell Ekström** vid Önningebymuseet. Tavlan finns med på den försäljningsutställning håller öppet sista gången på tisdag kväll kl 18-20.

Resultatet av försäljningsutställningen är hittills bättre än väntat, konstaterar Ekström också. Ett tjugotal verk, inlämnade av enskilda och dödsbon, har hittills sålts och den provision som går till Önningebymuseets vänners insamling för inköpet av en tavla av Edvard Westman blir nästan 2000 euro.

Ifall någon känner igen damen på Malmbergs – ännu osålda målning – går det att kontakta Kjell Ekström på telefon: 040-0967710. □

”Pori Jazz Kids Festival”

är namnet på barnens egen jazzfestival under årets jazzfestival i Björneborg. Festivalen pågår i år mellan den 14 och 17 juli och det är tredje året i rad som man även arrangerar en barnfestival i festivalen.

– Barnfestivalen har under de senaste åren blivit en succé och i år förväntas festivalen att locka ännu större publik, säger **Bianca Morales** som är konstnärlig ledare för den.

Årets stora nyhet är måndagens temadag ”Svenska Dagen”, måndagen den 16 juli. Då uppträder alla artister på Skrivarholmens stora scen på svenska. Trollkonstnären Jokeri Pokeri Box framför sin show på svenska. Cirkusorkestern Carling Family från Sverige framträder också, liksom en rad unga finlandssvenska jazztalanger. Säs o Kopp fungerar som dagens konferencierer.

www.kulturen.ax

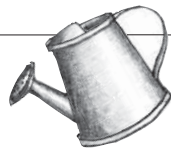
är adressen till den gemensamma hemsida på internet som Ålands konstförening, Ålands slöjd och konsthantverk och Bild och formskolan öppnat. I artikeln i fredagens tidning om samarbetsprojektet blev adressen felaktigt återgiven. □

Annonsera i den tidning du själv läser!

Titte Törnroth-Sarkkinen
Epost: tittle.tornroth@nyan.ax

tittes trädgård

Flos-cuculi betyder
att växten blommar
då göken gal!

Den kaukasiska
förgätmigejen får
stora blad och
har följaktligen
det andra nam-
net macrophylla.

Liten lektion i latin

Växternas latinska namn var länge
för mig det samma som obegrip-
liga och onödiga ord. Rena rap-
palkjan.

Men en dag kom aha-upple-
velsen och den förändrade min
inställning till latinet totalt.

Har man någon nytta alls av att lära sig
växternas latinska namn? Den frågan
ställde jag mig ofta och länge medan jag
försökte kämpa med att få åtminstone
något namn att stanna i mitt minne, of-
tast med klen resultat. Svaret är ja, man
har i allra största grad nytta av att kunna
lite latin!

Och inte nog med det – det är inte alls
svårt att skaffa sig de få baskunskaper
man kan ha glädje av.

Det första ordet i det latinska namnet
är visserligen ofta bara ett vanligt namn
som man fortfarande i de flesta fall måste
memorera om man vill lära sig det.
Där finns inga egentliga genvägar trots
att det finns några undantag, namn som
man kan förstå.

Berättar något

Det intressanta i det latinska namnet är
däremot det andra ordet.

I de flesta fall är det nämligen beskri-
vande, det berättar något om växten
i fråga. Och det roliga är att många av
dessa andra namn är lätta att förstå om
man bara funderar lite.

Vissa växter har till exempel geogra-
fiska andra namn. Det kan vara namn
som man begriper direkt som america-
nus eller pekinensis eller namn där man
får stöda sig på lite allmänbildning som
fennicus (Finland) eller byzantinus (det
gamla namnet för det som i dag är Tur-
kiet).

Ge fingervisning

De här namnen berättar varifrån växten

Några vanliga ord

arboreus – trädlik
campanulatus – klockformad
cordifolius – hjärtformad
dentatus – tandad
edulis – ätlig
flore pleno – med dubbla blommor
grandiflorus – med stora blommor
integrifolius – med hela blad
latifolius – med breda blad
macrophyllus – med stora blad
maculatus – med fläckar
micranthus – med små blommor
microphyllus – med små blad
odoratus – doftande
officinalis – använd som läkemedel
pratensis – växer på ängar
repens – krypande
sempervirens – städsegrön
vernalis – på våren
vulgaris – vanlig

Källa: *Plant names explained*,
utgiven av förlaget Aura

ursprungligen kommer.

Jaha, och vad är då nyttan med att veta
det?

Jo, står man i en plantshop utomlands
och tittar på en spännande växt som man
inte alls känner till kan det latinska geo-
grafiska namnet ge en fingervisning om
det överhuvudtaget lönar sig att försöka
få plantan att trivas hemma.

En aegypticus skulle jag till exempel
definitivt lämna kvar med tanken på
Egyptens klimat medan en canadensis
antagligen skulle få följa med hem.

Inte svårt

Vissa andra namn beskriver växtens färg
och också i det här fallet finns det en stor
del som man fattar direkt.

Att amethystinus, azureus, cobaltinus
eller indigoticus handlar om blå nyanser

Att kejsarkronan har fått det latinska andra namnet imperialis, som betyder ståtlig,
är inte så svårt att förstå.

är till exempel inte så rysligt svårt att lista
ut. Andra ord kan vara knepigare efter-
som man måste kunna det latinska ordet
för färgen i fråga men det är inte så svårt
det heller, se min lilla lista.

Vissa namn beskriver växtens storlek
som minor eller major och vissa beskre-
ver bladen. Att ett ord som innehåller
phyllus i någon form handlar om bladen
är inte så svårt att förstå om man tänker
på klorofyll... Ett annat ord för blad är
folius som man kan memorera med hjälp
av det engelska ordet foliage.

Många lå nord

Också om vi inte funderar på det till var-
dags kan de flesta av oss räkneorden på
latin och det har man också nytta av.

Latinska namn med uni- betyder att
växten har ett av något som till exempel
en blomma, en färg eller ett blad. Bi- står
för två, tri- för tre och så vidare.

Vårt eget svenska språk har många
lånord från latinet och kan man dess-
utom andra språk, i synnerhet något som

hör till den latinska språkgruppen, kom-
mer man ganska långt.

Lista ut

Lätt som en plätt, alltså!

Nja, det finns ju naturligtvis en del ord
som man överhuvudtaget inte begriper
och så finns förstås personnamnen som
hänvisar till den som först hittade eller
förädlade växten och som tyvärr var ego-
trippad nog att peta in sitt eget namn.

Latinet har dessutom en massa olika
ändelser i olika sammanhang och till
exempel ruber, röd, kan lika gärna vara
rubra eller rubrum.

Alla latinska namn är inte heller latin,
många är i själva verket grekiska.

Men förvånansvärt mycket går att lista
ut med lite tankearbete och i och med att
man förstår en del blir det också roligare
att lära sig mera!

Pro sapientia et laetitia - för kunskap och
glädje!

Några färger på latin

Nästan alla färgny-
anser har ett latinskt
namn, här är de
vanligaste
argentatus – silver
auratus – guld
alba – vit
niger – svart
griseus – grå
ruber – röd
cyano – blå
flavus – gul
viridis – grön

Källa: *Plant Names
Explained*, utgiven av
förlaget Aura

Så räknar du på latin

- 1 Unus, Una, Unum
- 2 Duo, Duae, Duo
- 3 Tres, Tria
- 4 Quattuor
- 5 Quinque
- 6 Sex
- 7 Septem
- 8 Octo
- 9 Novem
- 10 Decem

Källa: Wikipedia

AKTUELLT

23 maj. Ålandsfuchsian gör växthusbesök för att frossa i
plantor hos Maria i Tjudö och Björkens i Nääs. Samling kl.
18.00 vid Mattssons i Godby för samäkning.

29 maj. Ålands trädgårdsförening ordnar kl. 18.30
en plantauktion i Tusenskönas trädgård på Nygatan i
Mariehamn.

6 juni. Ålandsfuchsians sticklingbyttarkväll kl. 18.30 vid
Ålands försöksstation. Ta med namngivna och rotade plan-
tor av till exempel fuchsia och pelargon. Kaffeservering.

Taxfree billigare på flyget

	Birka	Eckerö Linjen	Silja	Viking	Finnair	SAS	Landpris
ALKOHOL							
Absolut Vodka 40%	123	113	115	114	72	74,00	196
Johnnie Walker Red Label	147	137	136	136	91	88,00	227
Renault Carte Noir	233	223	225	224	197	209	383
Lapin Kulta, 6 st	31,00	32	33	33	28	39	54
TOBAK							
Marlboro filter, 200 st	120	113	122	118	117	122	215
Snus Ettan, 50 g	6,00	6	9	7,00	—	7,00	—
GODIS							
Marianne	49,00	49,00	44	47,00	56	43,00	—
Vingummi	30,00	29,00	29,00	29,00	33	36,00	—

	Birka cruises	Eckerö-linjen	Tallink Silja	Viking Line	Flyg-platsen	På land
ALKOHOL						
Absolut vodka 1 liter 40 %	17,40	18,28	17,30	16,20	—	22,99
Johnnie Walker Red Label, 1 liter	23,40	—	25,30	22,50	21,00	32,00
Renault Carte Noir, 1 liter	42,40	41,94	45,90	44,90	34,50	66,86
Lapin Kulta 6 st	4,50	4,00	4,50	4,50	5,00	6,63 Special III
TOBAK						
Röd Marlboro 200 st	27,10	26,88	28,00	28,00	25,00	43,00
Snus, Ettan 10 burkar	18,40	19,25	20,00	22,00	—	—
GODIS						
Marianne 500 g	4,20	4,52	4,40	4,40	6,50	4,50
Vingummi 900 g	5,20	5,16	5,30	5,20	6,90	2,80

För tio år sedan.

I maj 1997 hade vi mark som valuta. En ungefärlig omräkning till euro visar att vodkan då kostade cirka 19 euro till sjöss, cirka 12 euro på flyg och cirka 32 euro i land. Whisky ungefär 23 euro till sjöss, 15 på flyg och 38 i land. Cognac kostade cirka 38 euro på sjön, 34 på flyg och 64 i land. Cigarettorna var cirka 20 euro per limpa i taxfree och cirka 36 på. För en snusdosa fick man ge motsvarande 1,20 euro. Marianne-karamellerna kostade cirka 8 euro taxfree och cirka 12 på land. Vingummi kostade mellan 5-6 euro och fanns inte i butiker på land. Faksimil ur Nya Åland 14 maj 1997

Priserna i dag.

En uppdaterad version av pristabellen visar vad motsvarande produkter kostar i dag. Prisuppgifterna är till största del från respektive företags hemsidor och visar ordinarie priser. Birka har prisuppgifter i kronor på sin hemsida, så dessa är omräknade till cirka priser utifrån kursen 9,20 kr=1 euro. Numera säljs öl till största del i 24-pack ombord på färjorna, så ölpriset ombord är uträknat utgående från öllådorna. Landpriserna är från Alko samt ett genomsnittspris från två större butiker. Grafik: MONICA FOGELSTRÖM

Flygspriten är billigare ännu

Och Marianne-karamellerna är ett fynd

För tio år sedan infördes skattegränsen som gjorde att Åland fick behålla sin taxfree.

I maj 1997 gjorde Nya Åland en prisjämförelse av taxfree-produkter. En uppdatering av tabellen visar att produktkassen man kan inhandla i samband med flygresan fortfarande står sig bra i konkurrensen.

Liksom för tio år sedan är starkspriten billigast att köpa i samband med flygresan, speciellt långlagrade "fina" märken. Tabellens whisky har till och med blivit billigare i flygbutiken jämfört med för tio år sedan.

Även vodka är billigare påväg till flyget. Just nu har man inte just Absolut vodka i sitt sortiment i taxfree-butiken på Mariehamns flygplats, men liknande dryck kostar mellan 13,50 och 14,50 euro per liter.

Skattesänkning påverkat

Jämför man pristabellen från maj 1997 med dagens så har i stort sett alla produkter blivit något dyrare, när man nu bara ser till det konkreta siffrorna och inte tar några andra aspekter med i uträkningen.

Mariannegodis däremot

verkar vara ett riktigt pris-mässigt fynd. För tio år sedan kostade karamellerna betydligt mer, både i land och som taxfree-produkt.

En stor förändring som påverkade alla inom taxfree-verksamheten var Finlands sänkning av alkoholskatten, som genomfördes i mars 2004.

Kim Engblom, som har hand om taxfree vid Viking line, berättar att man i och med detta också sänkte priserna på motsvarande produkter för att leva upp till löftet att det är billigare ombord.

För godisgrisen.

Marianne-karamellerna har blivit billigare under de senaste tio åren. 1997 fick man ge mellan 8-12 euro för en stor påse karameller, i dag kostar de cirka 4-6 euro.

Foto: JONAS EDSVIK

Kläder och mat allt populärare varor

Men det är fortsättningsvis alkoholen som säljer mest

Tio år efter skattegränsens införande är det full fart på taxfree-handeln, både på flygplats och på färjor.

Men idag är det inte bara billig sprit som lockar, utan kunderna söker även märkesprodukter som väskor och skor, samt livsmedel.

På Mariehamns flygplats är det kommers i den lilla taxfree-butiken innan och efter att flyplanen har landat.

– Det går runt ekonomiskt och det är jätteviktigt att butiken finns här. För många är taxfree en stor del av själva resandet, vi ålänningar är så vana att vi kanske inte förstår det. Men här står kunder och väntar på att butiken ska öppna och många har listor med beställningar med sig, säger **Cecilia Dahlblom**, som jobbar i butiken.

– Men det är ofattbart många som ännu inte vet om att man kan köpa taxfree då man flyger via Åland, säger hon och berättar att kunder frågar om taxfree-priserna nästan varje dag.

– Vi ålänningar är ju så vana vid det här, men mer information skulle nog leda till ökad försäljning, säger Cecilia Dahlblom, som berättar att önskan om fler informationsskyltar har diskuterats med Finnair Catering, företaget bakom taxfree-butikerna på flygplatserna i Mariehamn, Helsingfors, Åbo och Tammerfors.

Någon konkurrens finns inte mellan flyget och rederierna, när det gäller taxfree-kunderna, enligt Cecilia Dahlblom, och hon får medhåll av **Kim Engblom**, ansvarig för taxfree inom Viking Line. Han anser att man istället kompletterar varandra.

Viking Line och Finnair Catering har till och med ett inköpsamarbete sedan några år tillbaka, där Viking även prisförhandlar för Finnair när det gäller produkter som alkohol, läsk, sötsaker och tobak.

Mellan de olika rederierna konkurreras det däremot, till exempel genom olika specialerbjudanden och stamkundsförmaner, och prisskillnaden mot butiker på land används aktivt i marknadsföringen. Engblom berättar att man garanterar

alla sina kunder att de alltid tjänar på att köpa vissa produkter ombord jämfört med till exempel Alko och Systembolaget.

Cecilia Dahlblom berättar att köpbeteendet är väldigt olika hos

Info om taxfree. Cecilia Dahlblom, som jobbar i Finnair Caterings taxfree-butik på Mariehamns flygplats, får dagligen frågor om varför man får köpa taxfree på Åland. – Vi ålänningar har ju växt upp med det så för oss är det nästan självklart, men för många andra är åländska undantaget något nytt.

Foto: JONAS EDSVIK

kunderna i flygplatsbutiken. Den typiska ålänningen köper kanske ett paket halspastiller innan hon eller han åker i väg på morgonen och lite godis på hemvägen.

Svenskarna, som oftast är affärsresenärer, köper whisky och cognac av dyrare sort. Till riket flyger också många på grund av jobbet, men även privatresenärer som också gärna köper med sig starksprit, men det blir oftast av de lite billigare varianterna.

– Och Älvados köps av alla grupper, det är den enda åländska produkten vi har, och så går

det mycket champagne. Fazer är ett annat märke som alltid säljer, säger Cecilia Dahlblom.

Ombord på Viking Line har sortimentet mer än fördubblats de senaste tio åren inom vissa produktgrupper, till exempel gäller det whisky, parfym, livs-

medel och mode. De internationellt kända varumärkena finns kvar, men kunderna köper mer och mer nyheter.

Kim Engblom berättar att dagens taxfree-kunder är mycket märkes- och kvalitetsmedvetna. Men trots att

allt fler köper livsmedel och modeartiklar ombord, så är det fortsättningsvis alkoholen som säljer mest.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

SKYDD OCH SKÖNHET

LOCOMOTIV HELSINKI

TIKKURILA
Sätt färg på tillvaron

Vackra ytor med Tikkurilas trälasyr

Tikkurilas Vinha är en täcklasyr. Med den kan du byta kulör från mörk till ljus. När du vill ha en trälasyr med god utflytning, bra täckförmåga och hållbarhet, rekommenderar vi Vinha.

YKI Sockelstruktur – snyggare ytor lättare!

YKI Sockelstruktur för betongsocklar och putsade husgrunder är en strukturbeläggning som både förenklar jobbet och ger snyggare ytor än sockelfärg. Den putsade ytan får mycket hög finish och lång hållbarhet. YKI Sockelstruktur är genomfärgad och finns i valfri kulör. Nyanseringen sker enligt Tikkurilas Husfärg och Facade Färgkarta, som tillsammans erbjuder en mängd kulörer.

Ring eller surfa! Adressen till närmaste återförsäljare får du via Målarlinjen, tfn 010 860 8600, vard. 8-19 (lna/mta). Där får du också praktiska råd och tips. På nätet hittar du oss på www.tikkurila.fi

Ella Grüssner Cromwell-Morgan
Epost: redaktion@nyan.ax

” En saftig korv eller laxkotlett på grillen under vårstädningen i trädgården skulle matcha det här vinet som hand i trädgårdshandske.
ELLA OM VECKANS VITA VIN

Ekchips eller Limousin?

Det är ett evigt ältande om ekfatslagring hit och dit när vinkännare pratar viner. Är det verkligen så viktigt? Spelar det någon roll om vinmusten har fått mogna omsluten av stål- eller ekväggar?

Är det kanske bara en onödig process som hängt med från den tiden när det helt enkelt inte fanns rena fina praktiska glänsande stabila ståltankar att förvara och lagra viner i? Inte går vi ju och gräver ett hål i marken där vi sen förvarar våra matvaror bara för att man gjorde så en gång i tiden. Vi sätter dem i kylskåpet där de mår bäst och håller längst. Borde inte vinmakarna hänga med sin tid och skipa det sentimentala dravlet med svindyra, otäta och opraktiska ekfat? Brrr... jag ryser åt mitt eget resonemang och kan härmed meddela att ek är viktigt, nödvändigt och i högsta grad avgörande för många viners slutgiltiga kvalitet.

Ekfatslagring tillför många önskvärda aromer och egenskaper till ett vin. Alla viner trivs inte och ska inte heller spendera tid i trätunnorna, men de som gör det kan utveckla vackra vaniljtoner, rostad mandelarom, maffig mockamums, och dessutom en ökad lagringspotential. Det finns två huvudtyper av ekfat som vinmakare i första hand använder sig av; franska och amerikanska. Ett franskt ekfat i standardstorlek rymmer 225 l och kallas barrique. I jämförelse med de amerikanska faten ger dessa en elegantare och inte lika framträdande ekkaraktär åt vinet, men smakar det så kostar det. Ett franskt ekfat från Limousinskogarna går loss på mellan 300-500 euro, medan de amerikanska håller sig runt halva det priset. Vissa producenter föredrar de kraftigare och mer distinkta aromerna som de amerikanska ekfaten ger, så det är också en fråga om vad vinmakaren är ute efter. På en vingård i Frankrike fick jag prova samma vin ur olika fat, och skillnaden var ofattbar! Ekfatens olika rostningsgrad påverkar också smakresultatet, och vinmakaren kan välja att använda sig av begagnade fat som inte avger lika mycket arom.

Producenter som vill komma undan med en tiondel av ekfatspriserna kan välja att doppa ner ekstavar eller hålla i några påsar ekchips i vinmusten. Vinet drar då åt sig en lite småklumpig eksmak, men lagringsdugligheten påverkas

Frukthärd i eka och spansk skogspromenad

Ett fylligt rödvin med varma eldiga ekfatstoner faller de flesta i smaken, men när ekkaraktär får råda i ett vitt vin brukar åsikterna gå isär.

Många vill ha sina vita viner fräschth fruktiga och tycker att brända vaniljtoner som kommer från ek-kontakt ska hålla sig borta. I dagens vita vin från Sydafrika

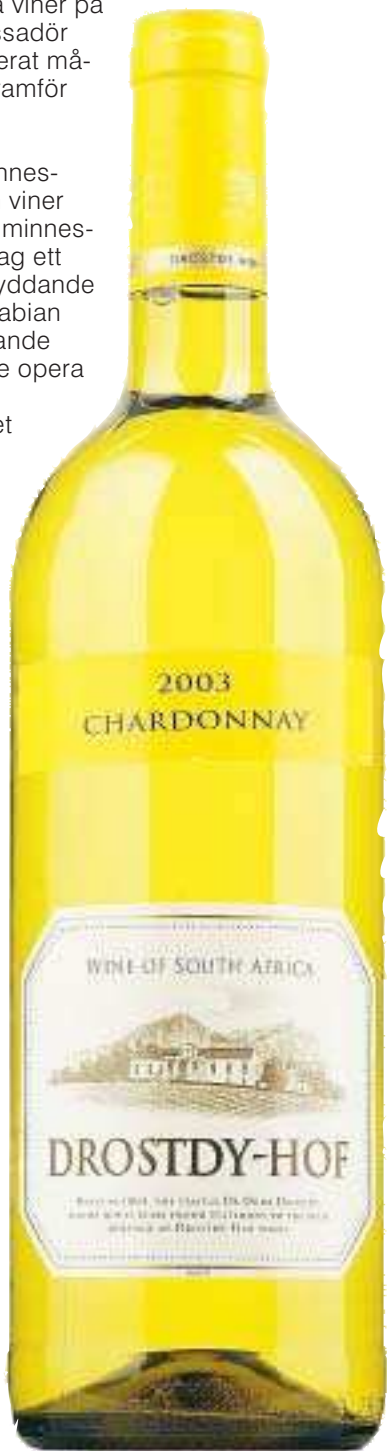
Veckans vita/Drostdy-Hof Chardonnay

Läraren som föreläste om sydafrikanska viner på Restaurangakademien var en sann ambassadör för landet, och jag minns hur han passionerat målade upp vingårdarnas fantastiska lägen framför våra mottagliga ansikten.

Bilderna har jag häftat fast på mina minnesväggar så att jag varje gång jag pratar om viner därifrån kan stiga in i mitt bildtapetserade minnesrum för att hämta inspiration. Just nu ser jag ett solbländat Chardonnay-fält omgivet av skyddande Hottentot- och Taffelberg. En och annan babian tar sig en mogen klase ur vingårdens böljande druvhav och vinmakaren spelar smäktande opera för sina mognande viner i källaren. Många afrikanska vinodlare är terroir-troende vilket innebär att de har stor respekt för naturens medverkan till vinkvaliteten. Western Cape, som är ursprungsbeteckningen för det här Chardonnay-vinet, är ett samlingsnamn för flera vinområden runt Kapstaden och används främst på viner som exporteras till EU-länder.

Jag har fått prova flera fantastiska viner från de sydafrikanska kvalitetsdistrikten och många av dem har en given plats i mitt vinkartotek. Det här är ett enklare njuta-för-stunden-vin, speciellt om man gillar eksmak. Friska äppel-, päron- och citrusaromer får kippa efter andan i en vårig lövbrännar-rökighet som kittlar i halsen tillsammans med den 13-procentiga alkoholhettan. En saftig korv eller laxkotlett på grillen under vårstädningen i trädgården skulle matcha det här vinet som hand i trädgårdshandske.

Vin: Drostdy-Hof Chardonnay 2006
Druvsort: Chardonnay 100 %
Alkoholhalt: 13 %
Producent/Vingård: Drostdy Wines
Ursprung/klassificering: Western Cape, Sydafrika
Lagring: Ekchipsat i ståltank
Förslutning: Naturkork
Hållbarhet: Drink nu eller spara 1-2 år
Serveringstemperatur: Runt 9-10 grader
Pris: 6,98 euro
Artikelnummer på Alko: 580557

får frukten lydigt glida fram över vattnet i en stor gammal eksmakseka. Riojavinerna, vars rykte irrat osäkert i statustrappan mellan ”upstairs and downstairs”, verkar nu ha stabiliserats på ett av de högre trappstegen med blicken stadigt fäst mot toppen. Barón de Ley visar med högburet huvud vad Rioja kan.

Veckans röda/Barón de Ley Reserva

Spott och spe, lovord och hyllningar har under gångna årtionden smattrat över distriktet Rioja och dess viner. Producenter har experimenterat, misslyckats, experimenterat igen, lyckats, och jobbar ständigt och ihärdigt med att hitta den röda kvalitetstråden i sina viner. Många har hittat den, medan andra fortfarande vandrar i vinskuggans dal.

Det är svårt att sammanfatta helhetsupplevelsen efter en Rioja provning. Några viner levererar snyggt och utan knussligheter allt man vill ha i ett Riojavin medan andra besvårat lämnar efter sig ett pinsamt frågetecken. Men vet man var man ska leta kan man hitta ljuvliga och mycket matälskande viner i något av de tre huvuddistrikten Alta, Alavesa och Baja.

Vinhuset Barón de Ley grundades så sent som 1985, och planen var att med moderna men var-samma metoder skapa ett åtråvärt vin i högklassig Riojaskepna. Firman, som har sina odlingar i det varmaste distriktet Rioja Baja, gör bara viner i Reserva och Gran Reserva-klassen, det vill säga viner med längre lagringstid på ekfat och butelj. Detta tegeldjupröda vin tar mig med på en skogspromenad där kloka gamla träd håller mig sällskap och bjuder på lingtonprakt, ljunghet och skogssvamp.

Flera röda bär skymtar i vegetationen och i luften dallrar dofter av fuktigt läder, äkta vanilj och moreller. Med en olivoljestekt toast med svamppytt, parmesan och lufttorkad skinka blommar det här vinet ikapp med ljunghet.

Lagringsbeteckningar på Riojavinerna:

Joven = ungt och fruktigt vin
Crianza = 2 års lagring, varav minst 6 månader på ekfat
Reserva = 3 års lagring, varav minst 1 år på ekfat
Gran Reserva = 5 års lagring, varav minst 2 år på ekfat

Vin: Barón de Ley Reserva 2000
Druvsort: Tempranillo 100 % (Druvsorter som Garnacha, Graciano och Mazuelo får också ingå i Rioja)
Alkoholhalt: 13 %
Producent/Vingård: Barón de Ley
Ursprung/klassificering: DOCa Rioja Reserva, Spanien
Lagring: 20 månader på nya amerikanska ekfat, 24 månader på flaska
Förslutning: Naturkork
Hållbarhet: Drink nu eller spara 4-5 år
Serveringstemperatur: Runt 19 grader
Pris: 14,40 euro
Artikelnummer på Alko: 007152

GÄSTKOCKEN MONICA LILJEBLAD

Till det vita

Grillspett på lättgravad lax med nobissås (4 personer)

700 g skinn- o. benfrilaxfilé, 1 citron i tunna skivor till laxspetten, 4 grillspett eller tunna blompinar” olja till pensling.

Gravning:

2 msk. salt 2 msk. socker 1 tsk. grovkrossad vitpeppar 0,5 dl hackad dill

Nobissås

1 ägg 1 msk vitvinsvinäger 1,5 tsk dijonsenap 2,5 dl. olja ev majsolja 0,5 tsk salt ca 2krm. svartpeppar 1 vitlöksklyfta 2 msk finhackad gräslök

Tillbehör:

Nykokt smör- o dillslungad färsk potatis

Gör så här; Skär laxen i lämpliga bitar att sätta på ett grillspett. Blanda ingredienserna till gravningen i 3-liters fryspåse, lägg i laxbitarna. Knyt till påsen o låt laxen grava i rumstemperatur 1 timme, varken mer eller mindre. Spola av laxbitarna hastigt i kallt vatten, torka dem på hushållspapper. Fördela laxbitarna på grillspetten (som legat i vatten) med citronskivor mellan bitarna. Pensla laxspetten lätt med olja.

Nobissås: Lägg ner ägget i kokande vatten. Koka det precis 3 minuter, spola det under kallt vatten, Knäck ägget och skrapa ur det lösa innehållet i en mixer. Tillsätt vinäger och senap. Kör några varv och slå sönder ägget, därefter sätter du oljan droppvis under fortsatt körning tills du får en tjock sås. Smaksätt såsen med salt,

peppar, pressad vitlök och gräslök.

Grilla laxspetten nära glöden ca 1 minut på varje sida. Servera laxspetten direkt från grillen med nykokt, lätt smör- o. dillslungad potatis.

Fylld fläskfilé med vinsky (till 4 personer)

700 g fläskfilé 100 g fetaost 1 dl soltorkade tomater 1 kruka basilika 100 g parmaskinka bacon

Till det röda

Gör så här:

Putsa filén, skär upp längs sidan, smula fetaosten, hacka tomater, basilika och parmaskinka. Fördela allt i filén. Rulla ihop och vira baconskivor runt. Krydda med salt och peppar, stek runtom tills baconet fått färg. Sätt in 200 grader varm ugn ca. 20 min.

Vinsky:

2 dl. rött vin 1 dl balsamvinäger 0,5 dl. råsocker 1 msk. kalvfond

eventuellt lite vatten (vid behov kan såsen avredas med lite majsena-redning).

Koka ihop ingredienserna, avsmaka

Skiva upp filén, servera med såsen, smörstekta champinjoner, rödlök och haricots vert, samt klyftpotatis i ugn eller ugnstrostade rotfrukter med potatis. Smaklig måltid

Positiv trots allt. Trots allt hemskt Christian Chavarría varit med om ser han positivt på framtiden. Han målar kors som Finn Church Aid förmedlar och pengarna går till olika hjälpprojekt i utlandet. Korsen målar Christian i starka färger, för att påminna om glädje. Foto: JONAS EDSVIK

Tack Finland för ett bättre liv!

Christian Chavarría är bara 31 år gammal men han har redan varit med om mer hemskheter i sitt liv än vad någon borde tvingas uppleva. I onsdags anlände han till Åland. Här skall han delta vid två gudstjänster och berätta om de vattenförsörjningsprojekt i hans hemland El Salvador som han är engagerad i genom Lutherska Världsförbundet.

Christian Chavarría är född i det latinamerikanska landet El Salvador. Under hans barndom rasade ett inbördeskrig i landet och Christians familj hade det mycket svårt. – Vi var mer än fattiga. Jag har åtta syskon och ibland hade vi så lite mat att vi alla

fick dela på ett enda ägg, berättar Christian.

12-årig soldat

Hela familjen ingick i gerillarmén i El Salvador. Christian var bara tolv år gammal när han själv blev gerillasoldat, i ett hemskt krig där han blev tvungen se sin bästa vän dö. – När jag var femton kom jag sedan som flykting till Sverige eftersom man ville döda alla som hade varit med i gerillan när kriget slutade. Det var hemskt att hamna i Sverige, helt ensam utan min familj och utan att kunna språket. I två och ett halvt år stannade Christian i Sverige. Sedan blev han utvisad. – Den svenska staten ville inte ge mig uppehållstillstånd. De säger att de vill förena familjer och eftersom jag inte var arton och min familj fanns

i El Salvador ville de skicka tillbaka mig.

Vill rädda andra

Christian är dock tacksam för att han blev utvisad. – Jag blev mycket mer engagerad i den lutherska kyrkan efter att jag kom tillbaka. Nu kämpar jag tillsammans med andra för rättvisan i mitt eget land, säger han.

Dödades

Att skapa rättvisa i El Salvador är inte lätt. Nyligen dödades två präster för att de kämpade för mänskliga rättigheter i landet. – Men det är för deras skull vi måste fortsätta kämpa. Jag kanske inte kommer att få se ändringen i landet under min levnadstid men jag vill ändå hjälpa till. Jag vill inte att andra barn skall behöva uppleva

samma saker som jag upplevde som liten, säger Christian. Ett av de projekt som Christian är engagerad i är ett vattenförsörjningsprojekt i El Salvador. 95 procent av landets vatten är nämligen förorenat, och de rika i landet har makten över de resterande 5 procenten. – De rika vill att det skall bli brist på rent vatten så de kan ta mer betalt för det. De säljer det till exempel till Coca-cola, sedan kan man se att Coca-cola försöker sälja dyrt vatten på flaska till de fattiga i El Salvador. 12000 barn i mitt land dör varje år för att de dricker förorenat vatten, säger Christian. **Målar kors** På Åland skall Christian delta vid två gudstjänster och informera om vattenprojekten.

Han har nu varit i norden i över två månader för att hjälpa till med insamlingar. I tisdags besökte han Pargas. Där målade han kors tillsammans med ungdomar. – Jag började måla när jag var åtta år. Jag målar mina kors i starka glada färger för jag vill att korsen skall vara en påminnelse om glädje och att livet är underbart, säger han. **Bra här** Det är otroligt hur positiv Christian kan vara trots allt hemskt han har varit med om. Man kan förstå att han undrar varför många ungdomar i Norden målar sina kors i mörka färger. – Ungdomar här har det så bra, skulle de komma till El Salvador skulle de inse det, säger han. I Finland är Christians kors

redan kända. Med hjälp av Finn Church Aid började korsen säljas här. Pengarna som kyrkan får in tack vare korsen går till utlandshjälpen. **Gav livet** – Och när Finland började köpa mina kors förändrades mitt liv. Nu har jag råd att försörja min familj och mina yngre syskon har råd att gå i skola. Det är spännande att vara här nu, i landet som gav mig en möjlighet till det här livet, säger Christian. Den 6 juni återvänder Christian till El Salvador. Han längtar. – Det är skönt att vara i norden ett tag och slippa kriminaliteten i El Salvador, men nu längtar jag hem, säger han.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Rysk förening på besök Sossar besökte Sund

Föreningen Åland-Rysslands regioner gästades i veckan av fyra företrädare för Föreningen Kalinka som har sitt säte i staden Lomonosov. Staden som ligger vid Finska vikens södra strand hette fram till 1948 Oranienbaum. Sedan 1961 är staden Mariehamns ryska vänort. – Föreningen Kalinka driver flera internationella samverkansprojekt som en

del av staden Lomonosovs vänortsutbyte med andra länder, skriver Eckerös kommundirektör Jörgen Lundqvist i ett pressmeddelande om besöket. Föreningen Åland-Rysslands regioner ingick i april 2007 ett formellt samverkansavtal med föreningen som syftar till att aktivera det ideella utbytet med Åland jämsides med det redan etablerade vänortssamarbetet med Mariehamns stad.

– Under gästbesöket diskuterades flera projekt för bland annat. kultur- och ungdomsutbyte mellan föreningarna, skriver Lundqvist. Under tisdagsförmiddagen genomfördes ett samråd med företrädare för Mariehamns stad. Besöksdelegationen samtalande också med ledamöter i Lagtinget. Under eftermiddagen besökte sedan de ryska gästerna Bomarsund. (ml)

I lördags höll socialdemokraterna ett möte i Sund Prästö. 25 personer deltog. – Göte Winé som hälsade välkommen underströk att socialdemokraterna inte bara jobbar för Mariehamn. Han tog Sund som ett exempel på en kraftfull regionalpolitik, skriver Barbro Sundback i ett pressmeddelande. Winé nämnde att han särskilt glädde sig åt planerna på

ett besökscentrum i Bomarsund. Även landskapsregeringens förslag att renovera Kastelholms kungsgård och ge gården en vettig funktion ställer sig socialdemokraterna positiva till. Under mötet konstaterades också att stämningen i Sund har blivit mera positiv och inflyttningen till kommunen har ökat. – Det nya bostadsområdet på Prästö är lyckat och lockar till sig unga barmfamiljer, skriver Sundback.

Efter diskussionerna på Prästö deltog större delen av mötesdeltagarna i Gretel Hemgårds presentation av det nya besökscentrets placering. – Bomarsundssällskapet stod som arrangör för rundvandringen som var mycket intressant och saklig. Förslaget är väl genomtänkt och beaktar områdets olika värden på ett sätt som kommer att bidra till områdets utveckling på ett positivt sätt, menar Sundback. (ml)

”Alla bara pratar om att något borde göras. Jag vill att något händer och tog saken i egna händer.

LOFFE JOHNS HAR BYGGT EN MINIGOLFBANA I GODBY

lördagsnöje

”Och så gör man operationen och gör succé och sen blir man hjärtkirurgproffs och superstjärna i italienska ligan...

FRED FORSELLS LÖRDAGSKRÖNIKA

Minigolfen i Godby är klar

Nu är minigolfbanan bredvid Wirrans Thai House i Godby klar. Stålkonstruktionerna är de samma som de i Österhamn.

– Spelarna skall känna igen sig, säger Loffe Johns som är delägare i den nya anläggningen.

Proffsen, de som spelar så gott som varje dag, har redan provspelat banan.

– Jag ville ha deras kommentarer innan jag öppnade för allmänheten. Nu har vi finjusterat och allt börjar sita som det skall, säger Loffe Johns.

Han äger banan tillsammans med **Nick Jordan**. Just nu lägger man plattor kring alla banor och småningom kommer blommor och dammar att pryda anläggningen.

Tävlingsbana

Anläggningen har 18 banor och kan fungera som tävlingsbana.

– Den första internationella tävlingen hålls i augusti.

Loffe Johns fick idén till att ta över stålkonstruktionerna till minigolfbanorna då han insåg att den tidigare ägaren **Olle Fonsell**, inte fick plats för en ny anläggning i Mariehamn.

Samarbete. Loffe Johns äger minigolfbanan tillsammans med Nick Jordan. Pikak Wongwán Foto: ERKKI SANTAMALA

– Alla bara pratar om att något borde göras. Jag vill att något händer och tog saken i egna händer.

Dagis och pensionärer

Minigolfbanan hör inte ihop med restaurangen, men de

kommer att samarbeta.

– Grupper som äter och vill spela kan få rabatt.

Loffe väntar sig alla sorters spelare på banorna. Flera dagis har redan bokat in sig och pensionärsföreningen har bokat in sig på

onsdagskvällarna. Priset är 4 euro för vuxna och 2 euro för barn under 12 år.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Bästa banan finns i Eckerö

Kjell Sandberg tävlar i minigolf, eller bangolf som det också kallas. Varken Dennis Janssons planerade minigolfbana eller den i Godby är idea-

lisk ur tävlingssynpunkt.

– Läget för minigolfen på Åland är inte vad det borde vara just nu, säger Kjell Sandberg.

Tävlingsspelarna efterlyser en ordentlig filt bana med trä-sarger. I dagens läge finns en sådan enbart i Eckerö.

– De banor som Dennis Jansson har planer för påminner mer om långgolf. I USA och England kan man tävlingsspe-la på dem och vinna upp till hundra tusen dollar, det är nog de siffrorna Dennis har sett.

Osäker framtid

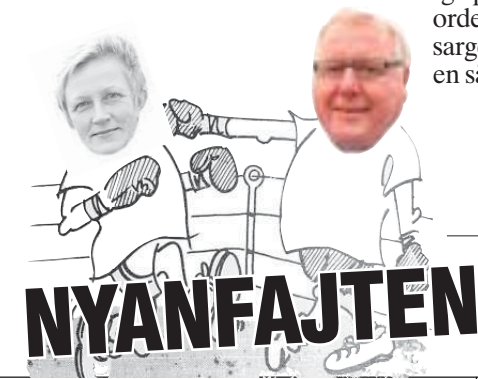
Den bana som byggts upp i Godby är samma som tidigare fanns i Mariehamn. Den duger, även om den har plåtsargar.

– Vissa banor måste man slå i bollen från sargen och plåten rostar, målas om och blir ojämn. Träsarger fungerar bäst.

Det är ännu osäkert var de bangolftävlingar som brukar spelas på Åland skall hållas i sommar.

– Vi vet inte riktigt hur vi skall lösa det än. Bangolfen på Åland är i ett osäkert läge just nu, säger Kjell Sandberg.

KARIN ERLANDSSON

NYANFAJTEN

Bodil Regårdh fick den här veckan ge vika för Max Sirén. Särskilt svår visade sig frågan om vilken sagofigur som eftersöks vara. Bodil fick sammanlagt 15 poäng och Max fick 18 poäng.

	Fem	Fyra	Tre	Två	Ett
Sport. En gren.	Över en halv miljon i Sverige har sporten som fritidsaktivitet på sommaren.	Kopp och spik är vanliga termer. BODIL MAX	Vanligen behövs mycket filt för att man skall kunna spela.	En ny anläggning finns numera i Godby.	Dennis Jansson har planer på en sådan anläggning i Mariehamn
Geografi. Ett land.	En kustlös stat på balkanhalvön.	Var stommen i forna Jugoslavien. BODIL MAX	Huvudstaden är Belgrad.	En ökänd medborgare är Slobodan Milosevic.	Eurovision Song Contest 2008 hålls i detta land.
Världen. En organisation.	Har cirka 38 miljoner medlemmar över hela världen.	Organisationens grundare var Robert Baden Powell. MAX	Till medlemmarnas kännetecken hör skjorta, halsduk och solja. BODIL	Rörelsen har funnits i 100 år, vilket uppmärksammats på Ålands museum.	Valspråket är "Var redo".
Biologi. Ett träd.	Trädets frukter är giftiga.	I det svenska namnet på trädet ingår ett djur. BODIL	Det latinska namnet är hippocastanum. MAX	Blommar med hyacintliknande klasar.	Skall inte förväxlas med kastanjen.
Litteratur. En sagofigur.	Ett rött äpple och en butelj spelar en viktig roll i historien.	Figuren heter egentligen Bo Vilhelm Olsson.	Andra karaktärer i samma saga är Miramis och Jum Jum. MAX	Motståndare till personen har ett hjärta av sten.	Författaren skulle ha blivit 100 år detta år.

OBS Det händer

Illerträff på Torget. Illerträff på torget i Mariehamn blir det på lördag mellan klockan 13 och 16. På bilden poserar illern Armani med ägaren Linda Hällman från Lemland.

Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

LÖRDAG 19.5 BIO

■ ■ **Bio Savoy kl 18.00.** Mr Beans semester. Filmen fick två stjärnor av Nyans recensent.

■ ■ **Bio Savoy kl 19.30.** Spiderman III. Filmen fick fyra stjärnor av Nyans recensent.

DANS

■ ■ **Arkipelag restaurangen kl 21.00.** Sunrize.

FÖRELÄSNING

■ ■ **Ålands museum kl 10.00-11.00.** "Åland 1940". FD Kenneth Gustafsson, Ålands museum.

ILLERTRÄFF

■ ■ **Mariehamn Torget kl 13.00-16.30.** Representeranter från Svenska tamillerföreningen finns på plats.

MUSIK

■ ■ **Restaurang Pom-mern kl 20.00.** Alandia Big Band har releasekonsert för sin skiva "Switch in Time".

■ ■ **Kökar kyrka kl 18.00.** Voices for fun.

NÖJE

■ ■ **Arkipelag kl 22.00.** No Comments.

■ ■ **Dinos bar kl 22.00.** Made in Thailand.

■ ■ **Parks bar kl 22.00.** Eric´s blues band.

VERNISSAGE

■ ■ **Geta Havsvidden kl 16.00-19.00.** Konstnären Cecilia Haupt målar inför publik.

ÖPPET HUS

■ ■ **Lumparlands brand-depå kl 13.00-15.00.** Lumparlands FBK fyller 70 år. Uppvisning av juniorerna. Barnen får åka brandbil.

SÖNDAG 20.5 BIO

■ ■ **Bio Savoy kl 18.00.** Mr Beans semester. Filmen fick två stjärnor av Nyans recensent.

■ ■ **Bio Savoy kl 19.30.** Spiderman III. Filmen fick fyra stjärnor av Nyans recensent.

MUSIK

■ ■ **Kastelholms slott kl 19.00.** Novemberkörén och medeltidsgruppen a´ Austrvega.

■ ■ **Vårdö kyrka kl 11.00.** Jomala kyrkokör.

MÅNDAG 21.5 BIO

■ ■ **Bio Savoy kl 18.00.** Mr Beans semester. Filmen fick två stjärnor av Nyans recensent.

■ ■ **Bio Savoy kl 19.30.** Spiderman III. Filmen fick fyra stjärnor av Nyans recensent.

NY UTSTÄLLNING

■ ■ **Stadsbiblioteket.** "Att jaga drömmen" en ny utställning om millenniemålen. Fotografier och texter om FN:s Millenniemål.

NÖJE

■ ■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bar dj.

JUST NU LOPPMARKNAD

■ ■ **Cirkeln/Emmaus loppmarknad, Köpmansgatan 11.** Öppet måndag–fredag kl 10–17 (torsdagar till 19), lördagar 11–14.

■ ■ **Emmaus byggetur, Skogshyddsvägen 7.** Öppet måndag–fredag kl 8–16.

■ ■ **Antikvariat Pierre, Köpmansgatan 11.** Öppet måndag–fredag kl 10–17 (torsdagar till 19), lördag 11–14.

■ ■ **Möbelreturen/Katapult, Skogshyddsvägen 7.** Öppet tisdag-fredag kl 9-16.

MARTIN KELLERMAN

ROCKY

ZITS

BY JERRY SCOTT AND JIM BORGMAN

FRED

LÖRD.

FRED FORSELL/LÖRDAGSKRÖNIKA

Man måste kunna kallprata

...så vi ålänningar får nog hoppas på Busermetoden.

Men ok, first things first:

När jag var liten läste jag gärna Buster, en serietidning full med fotbollssporr för tolvåringar. I serierna hände det titt som tätt att huvudpersonen (oftast en ensam, manetfärgad pojke med spinkiga ben och utstående öron) lommade förbi en fotbollsplan där lite äldre killar spelade fotboll. Och precis när manetpojken lommade förbi, försedd med en sorgsen tankebubbla där det stod: "SUCK! Jag kommer ALDRIG att få vara med i ett lag!", råkade alltid någon av fotbollsskillarna gå av på mitten eller bryta armen. Varpå de andra började gallskrika efter en reserv: "Finns det NÅGON här i närheten som kan lira boll? NÅGON? För Guds skull! Vi är en man kort! Du där! Kom hit!"

Och så fick manetpojken hoppa in och spela.

Och han gjorde förstås succé och sen blev han proffs och superstjärna.

Så var det i Buster. Och varför skulle inte det kunna hända på riktigt? Att man bara knallar förbi någonstans och har dyngtur. Till exempel: Man är en utbildad kirurg som inte ens har fått pilla lite på en blindtarm sen examensprovet, och man börjar få lite abstinens, och precis när man gett upp hoppet kommer det någon springande med andan i halsen: "Du, du råkar inte känna till något om vänsterkamarrekonstruktion vid ischemisk hjärtsjukdom och hjärtsvikt? Vi har precis fått in påven på operationsbordet, han är illa dären - och vår kirurg bröt benet när han värmdes upp!"

Och så gör man operationen och gör succé och sen blir man hjärtskirurgproffs och superstjärna i italienska ligan - om det nu finns en proffsiga för kirurger - och får ligga med en massa sexiga kirurggroupies.

Jag kallar det att "göra karriär med Busermetoden" och som ni har förstått handlar det mest om att råka vara på rätt ställe vid precis rätt ögonblick. Jag medger att metoden är hyfsat oanvändbar, man ska nog inte hoppas för mycket på den. Men å andra sidan, vad fan ska man hoppas på när det enda alternativet är något som kallas för "nätverkande"?

Att "nätverka" är idag "oerhört viktigt" om man vill "komma någonstans" i karriären. Det betonar alla experter.

Tyvärr kräver nätverkan- det att man kan kallprata. Detta eftersom nätverkande i mångt och mycket handlar om att "gå på mingel" där man dricker drinkar och äter räkrör och hummus i krus- tader medan man småpra- tar och ler bajsnodigt mot folk man inte minns namnet på.

En ålänning som vill göra karriär i till exempel Stockholm är med andra ord körd. Eftersom vi inte kan kallprata. Vi är socialt pinsamma. Jag hörde faktiskt om en kvinnlig svensk mellanchef i 30-årsåldern som drabbades av epileptiska symptom efter att ha försökt kallprata med en åländsk kollega under en konferens för VVS-folk i Stockholm.

Japp. Vi som inte kan kallprata får hoppas på Busermetoden. Vi får gå ut och knalla lite på måfå och hålla tummarna för att någon ska komma utspringande från Riksbanken, vilt skrikande: "Hjälp! Är det någon som vet hur man ställer in ryggstödet på en vd-stol?"

Det KAN ju faktiskt hända.

NR 18

Sänd lösningen till **Nya Åland, PB 21, 22 101 Mariehamn.**
Märk kuvertet **Kryss 18.**

Namn:.....

Adress:.....

.....

.....

.....

Casinolotterna i Ålandskryssat nr 17 går till **Gun-Britt Söderlund** Jomala. Varsin Naturlott får **Marianne Eskills** Föglö och **Rickard Ericsson** Mariehamn..

Lösning på sidan 20

3	6	5	4		8	9	7	
	1	8		7			6	
2		7	5			3	1	
		1	2		3	8		
6								3
4			6	9				7
8		6	9	5			3	1
1		9			6	2	5	
			7		1			

3			4			6		
				8	3		7	4
	2		5		1			3
1			2		9			
8		6		3	7			
	9	2					3	
	7	1	6				9	
		3			8	5		2
	4				5			1

		4			7			
3	9			2		8		
			5			3	2	
6								9
	3		6		4			5
								1
	7						1	
	4		3	9				
5				4				

[illegible]

► KÖPES

STRANDTOMT

önskas köpa
(med eller utan stuga)
tel. 0457 331 4075
eller 14 259
Susanne Henriksson

► ÖVRIGT

Är det någon som saknar mig?

Mycket tillgiven hankatt upphittad vid Askuddsvägen.

Kattdamer söker nya hem!

Freja, långhårig steriliserad dam, ca 2 år, mycket sällskaplig.

Lucy, steriliserad dam, ca 6 år, lugn och kelig.

VILL DU BLI FODERVÄRD?

Föreningen söker efter nya fodervärdar, som tillfälligt kan ta hand om djuren som finns till omplacering. Föreningen står för alla kostnader!

Vill du veta mera?

Läs mer om oss på www.djurskydd.net eller RING JOURTELEFONEN 0457 3424 850

vardagar 18-20, samt helger 12-15

Ålands djurskyddsförening rf.

Nya Åland

► LEDIGA PLATSER

SALTVIKS KOMMUN

Saltviks kommun söker ny

klasslärare

En ordinarie klasslärartjänst på provår från 1.8.2007

Upplysningar: Bildningschef Patrik Larsson tel. 43600 gsm 0457 379 8947, rangsby.skola@aland.net

Den som blir vald skall inlämna straffregisterutdrag.

Ansökan skall vara skol- och bildningsnämnden tillhanda **senast den 5.6.2007** och inlämnas under adress: Skol- och bildningsnämnden i Saltvik, Lillängs 14 Nääs, 22320 Ödkarby

Abborren – den randige riddaren

På hugget

JOHAN BOMAN
FISKARBODEN
fiskarboden@aland.net

Abborre är nog den fisk som är mest uppskattad på Åland. Dels för att den är lätt att fiska, men främst för den goda smaken. Det

är också den fisk man oftast fångar först i sin sportfiskekarriär. Nästan alla har väl någon gång suttit med metspö i handen en sommarkväll och stirrat på flötet, väntat på att det ska dyka ner under ytan. Jag vågar nästan påstå att det är en sak som borde ingå i allas liv, att någon gång meta abborre.

Det är avkopplande, spännande och framför allt enkelt!

Abborren är en av Ålands vanligaste fiskar. Den finns i nästan alla insjöar, i alla havsvikar och i yterskärgården. Den kännetecknas av den vassa ryggen och sin gul gröna färg med svarta ränder. Abborren kan bli riktigt stor, upp till 60 cm och över 4 kg. Men dom vanligaste förekommande abborrarna är runt 15-35 cm. Det är en stimfisk som nästan ständigt är på jakt. Den äter allt från insekter, kräftor, småfisk och till och med varandra.

I framför allt våra träsk brukar man prata om "tusenbröder". Det betyder att i näringsfattigt vatten blir abborren inte större än cirka 10 centimeter, ofta på grund av en alltför stor population som i sin tur leder till konkurrens om födan. Finns däremot relativt lite abborre, men massvis med mat, blir abborren extremt stor. Så är fallet i flera av Ålands träsk. Men vanligast är nog ändå tusenbröder.

Nu är fisket som bäst

I april och maj leker abborren. Den samlas då på grunda områden och lägger sin mjölke och rom. Man ser

Monsterabborre. Den kände storfiskaren Mads Grosell med en monsterabborre på 2,3 kilogram fångad på en jigg. Fisken var en riktig julkapp, då fångstdatum var 24 december 2006. Fångstorten är dock hemlig. Foto: PRIVAT

En av många napp. Ove Jansson med en fin abborre fångad på jigg. En av många den kvällen. Foto: PRIVAT

ofta dom stora "romtamparna" hängande i gräset eller på botten. Fångar man abborre som är full med rom, ser den stor och fet ut, men den har i själva verket ganska magert kött. Efter att abborren lekt klart börjar de frossa i mat. Det är nu som abborrfisket är som bäst.

Det finns många sätt att fånga sin abborre på. Allt från stora ryssjor och nät till mete och spinnfiske. Bland

det roligaste fiske jag vet är att jigga abborre. Men använder då ett vanligt kastspö, gärna ett lättare spö med en lite mindre rulle än vad du använder till gädda.

Många former och färger

Betet, eller jiggen, är ett bete som är gjort av gummi. Det finns oändligt många olika jiggar, men dom vanligaste ser ut som en mask eller larv med en stjärt på

Längden är också olika men normalt används jiggar runt 5-10 centimeter på abborre. I denna jigg träder man en krok som är förtyngd med bly, en så kallad jiggska. Även den finns i en uppsjö former och färger. Men en helt vanlig blyfärgad ska med lagom lång krok funkar bra. Vikten på blyet kan du anpassa till det djup

du ska fiska på, tyngre för djupare vatten och lättare för grundare vatten.

Kroken skall komma upp just före stjärten på jiggen. Annars rivs stjärten av när fisken hugger.

Jigga såhär

Nu till själva fisket: kasta ut jiggen på ett ställe du tror det finns abborre. Låt den sjunka till botten, detta ser du genom att linan blir slak när jiggen når botten. Sedan är det bara att veva in 2-3 varv på rullen och sen vänta och låta jiggen sjunka till botten på nytt. Fortsätt på samma sätt till fisken hugger.

Tekniken kan göras på många olika sätt. Man kan till exempel jobba med spöet och få livligare gång på jiggen. Men oftast är det effektivast att bara veva sakta och hålla spöet snett uppåt för att känna minsta hugg. När fisken hugger kan man göra ett litet mothugg och sen är det bara att drilla.

Väldigt roligt fiske och framför allt det mest effektiva sättet att få abborre. Jag lovar och svär, det slår nätfisket.

Löjor ger storabborre

Ett annat alternativ som funkar bra är spinnare. Den har en liten sked som snurrar runt kroppen på draget. Detta lockar abborren att hugga.

Vill du istället bara sitta i lugn och ro och bara njuta av en sommarkväll, ja då är mete en grej för dig. Det är väldigt effektivt och spännande. Betet du ska använda då är mask. Men du kan använda räkor, fluglarver eller löjor.

Just löjor är effektivare om du är ute efter grövre och större fisk. Man får oftast mindre fiskar på masken. Att abborren är glupsk är en ska jag kan intyga. Jag har själv fått flera stora och små abborrar på gädddrag i samma storlek som abborren...

Så greppa ditt metspö eller köp en påse jiggar och dra ut på lite abborrfiske!

Tänk bara på att sätta tillbaka den fisk du inte tänker äta upp. Detta gäller alla fiskar. Allt för att vi ska få behålla våra fiskrika vatten länge till. Skitfiske!

Bra färg. Jiggar kan se ut på många olika sätt. En bra färg är röd-brun-orange. Men för det mesta hugger abborren på alla möjliga färger. Foto: PRIVAT

LÄTT

3	6	5	4	1	8	9	7	2
9	1	8	3	7	2	4	6	5
2	4	7	5	6	9	3	1	8
7	5	1	2	4	3	8	9	6
6	9	2	1	8	7	5	4	3
4	8	3	6	9	5	1	2	7
8	2	6	9	5	4	7	3	1
1	7	9	8	3	6	2	5	4
5	3	4	7	2	1	6	8	9

MEDEL

3	8	9	4	7	2	6	1	5
6	1	5	9	8	3	2	7	4
7	2	4	5	6	1	9	8	3
1	3	7	2	4	9	8	5	6
8	5	6	1	3	7	4	2	9
4	9	2	8	5	6	1	3	7
5	7	1	6	2	4	3	9	8
9	6	3	7	1	8	5	4	2
2	4	8	3	9	5	7	6	1

SVÅR

2	5	4	8	3	7	1	9	6
3	9	1	4	2	6	8	5	7
7	6	8	5	1	9	3	2	4
6	2	5	1	8	3	7	4	9
1	3	9	6	7	4	2	8	5
4	8	7	9	5	2	6	3	1
9	7	3	2	6	5	4	1	8
8	4	6	3	9	1	5	7	2
5	1	2	7	4	8	9	6	3

► SÄLJES

Fräsch, trivsamt
LÄGENHET

2 rum + kök, 57 m² i centrum.
Parkettlam. i vard.rum och hall,
duschrummet med kakel och
klinkers nyrenoverat. Rör och
fönster förnyade i huset.
Utgångspris: 120.000 €

Tel 54 186, 0405 254 190

TV-programmet

lördag 19 maj

9.00 Bolibompa [64635]
9.00 Bolibompa hälsar på [36068] **9.01** Meckar-Micke (R) [100030884]
9.15 Programstart: Sim-skola [1116447] **9.20** Zoé Kézako (R) [7240838] **9.35** I Mumindalen [9379819]
10.00 Karamelli [7529]
Även 24/5.
10.30 Sagoträdet (R) [1039703]
10.45 Amigo (R) [3925242]
11.10 Hjärnkontoret (R) [5208187]
11.25 Robins (R) [1269345]
11.55 Vädrets makter (R) [5968906]
12.25 Mitt i naturen (R) [457797]
12.55 Plus (R) [816426]
13.25–13.30 Anslagstavlan [4442703]
15.00 Svenska slag (R) [6635]
15.30 Hundkoll (R) [9722]
16.00 Uppdrag granskning (R) [75703]
17.00 En odödlig man (R) [84451]
18.00 Saras kök (R) [9161]
18.30 Extras (R) [7180]
Brittisk komediserie från 2006.
19.00 Bolibompa [6242]
19.00 Disneydags [6242]
20.00 Rasmus på luffen (R) [345]
Svensk familjeserie från 1986.
Del 2 av 4.
20.30 Rapport [59161]
20.45 Sportnytt [5435971]
21.00 Barnens Beppe [59797]
Dokumentär. Även 20/5.
22.00 Säsongsavslutning: Brottskod: Försvunnen [38074]
Amerikansk kriminalserie från 2005.
Del 24 av 24. Jack Malone leder arbetet med att eftersöka saknade personer på FBI:s specialenhet i New York.
22.45 Är skönhetsmedel bara en bluff? [2327068]
Brittisk dokumentär. Lesley Regan är professor i medicin och testar om skönhetsprodukter verkligen fungerar.
23.35 Rapport [4178884]
23.40 Michelangelos kod (R) [8593884]
Dokumentär.
1.25 Spider [39263914]
FILM Brittisk-kanadensiskt drama från 2002. Spider är en ensam och märklig man. I rollerna: Ralph Fiennes, Miranda Richardson, Gabriel Byrne.
3.00–8.00 SVT24 [51833310]

13.30 Perspektiv (R) [84567]
13.50 Karl för sin kilt (R) [573074]
14.45 Motorist (R) [819884]
15.15 Söderläge (R) [8627906]
15.45 Örter – naturens eget apotek (R) [5343155]
16.05 Dokument inifrån: Det svenska sveket (R) [113432]
17.05 Först & sist (R) [908906]
17.55 Mördarna på Columbine (R) [3696567]
18.50 Anslagstavlan [9056123]
18.55 Helgmålsringning [2642044]
19.00 Aktuellt [64513]
19.15 Landet runt [310839]
Veckokrönika. Del 19 av 24.
20.00 Förfest hos Gabriel [6722]
Musikunderhållning. Del 5 av 8.
Veckans artist är Dogge Doggelito.
20.30 The comeback [5093]
Amerikansk komediserie från 2005.
Del 5 av 13. Valerie läser i en tidning att reality-tv är på nedgång. Även 20/5.
21.00 Säsongstart: Parkinson [74703]
Brittisk pratshow från 2006. Del 1 av 12.
Parkinson talar med tennislegendaren John McEnroe om ilska och utbrott.
21.50 På egna hjul [8629635]
Svensk kortfilm från 2000. Va, kan du inte cykla?
22.00 Aktuellt [57890]
22.15 The funeral [888703]
FILM Amerikansk kriminalfilm från 1996. Gangsterdrama i 30-talsmiljö. Filmen berättar om de tre bröderna Gallo, och börjar när en av dem just dött. Med tillbakablickar får vi följa deras väg in i laglöshetens hårda, våldsamma och mycket manliga värld. I rollerna: Christopher Walken, Chris Penn, Vincent Gallo.
23.55 Minnenas television [4641884]
Sonny Rollins på Nalen 1959. Årets Polarpristagare, tenorsaxofonisten och kompositören Sonny Rollins är en gammal Sverigevän.
0.25 Blind justice (R) [8784198]
1.10 Musikbyrån presenterar (R) [6416575] Även 22/5.
1.40–2.40 Det känns som fredag (R) [4506933] Även 20/5.

7.30 Lilla huset på prärien [871364]
8.30 Barnprogram [6996677]
8.30 Winx club [523180]
9.00 Sabrinas hemlighet [531109] **9.30** Simpsons [438068] **10.00** Simpsons [439797]
10.30 Ett geni i familjen [5623726]
10.55 Ett geni i familjen [7782600]
11.25 Scrubs [5859277]
11.55 Scrubs [5300249]
12.25 All of us [643513]
12.55 All of us [182432]
13.25 Lykchansen [1899451]
13.50 Har vi inte setts förut? [1766154]
FILM Amerikansk komedi från 1980. Författaren Nick Gardenia blir kidnappad från sitt hem och tvingas att råna en bank. I rollerna: Goldie Hawn, Chevy Chase, Charles Grodin.
15.35 Veckans Desire [4711277]
16.30 Design: Simon & Tomas (R)
17.30 Lyxfällan (R) [697364]
18.30 Sveriges smartaste barn (R)
19.30 Leva och låta dö [1153838]
FILM Brittisk action från 1973. I rollerna: Roger Moore, Yaphet Kotto, Jane Seymour.
22.00 Sing a long [610600]
Svenskt underhållningsprogram från 2007. Del 13 av 14. Även 20/5.
23.00 Extra extra! [335987]
Svenskt humorprogram från 2007.
23.30 Crouching tiger, hidden dragon [2901180]
FILM Amerikansk-kinesiskt äventyr från 2000. Krigaren Li Mu Bai återvänder hem efter en tids meditation. I rollerna: Yun-Fat Chow, Michelle Yeoh, Ziyi Zhang.
1.45 Shot in the heart [8303681]
FILM Amerikansk drama från 2001. En film baserad på Mikal Gilmores bästsäljande bok om sin bror Gary som mördade två mormoner i slutet av 70-talet. I rollerna: Giovanni Ribisi, Elias Koteas, Eric Bogosian.
3.30 Monday night mayhem [9531759]
FILM Amerikanskt drama från 2002. I rollerna: John Turturro, John Heard, Kevin Anderson.
5.05 L A dragnet [1289469]
5.45 Stacked [8748136]
6.10–6.55 Ellen DeGeneres [4677730]

6.35 Djurens ö (R) [9106155]
7.00 Barnprogram [44990203]
9.59 Nyhetsmorgon lördag [491482677]
12.30 Äntligen hemma (R) [3195838]
13.25 Sverige i veckan [8867884]
14.00 CBS 60 minutes [149797]
Amerikanskt nyhetsmagasin från 2007. Även 20/5.
15.00 Tipslördag [79936513]
Direktsänt magasin med Dam-allsvenskan och trav.
17.00–18.55 Direkt: Fotboll: Umeå–Hammarby [4888068]
20.00 Nyheterna och vädret [362426]
20.30 Postkodmiljönären [468780]
21.20 Bonde söker fru [8704529]
Svensk underhållningsserie från 2007. Bönderna presenteras och tv-tittarna får chans att välja den lantbrukare de blir intresserade av. Del 2 av 2.
21.55 Lotto med drömvinsten [7509703]
22.05 Beyond borders [1380093]
FILM Amerikanskt drama från 2003. Sarah Jordan är gift med en välbärgad engelsman och arbetar för FN. Hon bestämmer sig för att göra något mer meningsfullt av sitt liv och reser till ett flyktingläger i Afrika som står inför en svältkatastrof. Där träffar hon den hängivne läkaren Nick Callahan. Han har vigt sitt liv åt att rädda människors liv på katastrofplatser i olika delar av världen. Deras möte förändrar hennes liv för evigt. I rollerna: Angelina Jolie, Clive Owen.
23.00 Nyheterna och vädret [133161]
23.15 Beyond borders, forts [3791819]
0.40 Hoffa [40230440]
FILM Amerikanskt drama från 1992. Om den amerikanske fackföreningsmannen James R Hoffa, som anklagades för kontakter med maffian och som sedan försvann. I rollerna: Jack Nicholson, Danny De Vito, Armand Assante.
3.15 Original kings of comedy
FILM [7391484] Amerikansk komedi från 2000. Fyra av de främsta amerikanska stå-upp-komikerna bjuder på en föreställning. I rollerna: DL Hughley, Cedric the Entertainer.
5.10 Par i brott (R) [2524372]
5.55–6.30 Lättlagat (R) [1271440]

11.05–11.35 Obs
Aktualiteter.
17.05 TV-nytt
17.15 Livslära
Öroninfektioner har ökat dramatiskt. Öronläkare Johan Hedström ger bakgrund till den antibiotikadominerade linje vi har i Finland. Programledare: Rikard Thölix.
17.45 Uteliv
Den är förebild för science fiction-monster – den färggranna, skimrande trollsländan. Diamanter är sällsynta i vår berggrund, men helt vanliga stenar kan också bli förtjusande smycken. Programledare: Göran Palm.
18.15 TV-nytt
18.25 Sportnytt
18.30 Zon5: Paffabriken
Avsnittet där Paffabriken lyfter. Hela livet är en improvisation, men vilka är bäst, flickorna eller pojkarna? Programledare: André Storfors och Sofia Wredlund.
19.00 Röda Nejlikan
Brittisk dramaserie. Äventyr och romanser under franska revolutionen. I huvudrollen Richar E Grant. Del 1 av 12.
19.45 Cirkusliv
Fransk dokumentär. Möt dagens cirkusartister – hur de lever, skapar och för arvet från tidigare generationer vidare.
20.00 TV-nytt
20.10 Sportnytt
20.20 Citykocken
Del 8 av 10. Ollies lärare och mentor Sam är inte alltför entusiastisk över restaurangprojektet. Vår hjälte får något att grubbla på. Man kan ju bjuda på struts-au-vin.
20.50 Filmtid
Filmtid presenterar åsikter om budskapet bakom bilderna.
21.15–22.52 Den osynlige
FILM Svenskt drama från 2001. En kväll i stadsparken hamnar Nicklas i bråk. En spark mot huvudet släcker hans medvetande. I rollerna Gustaf Skarsgård, Tuva Novotny, Li Brådhé. Regi: Joel Bergvall & Simon Sanqvist.

8.00 Tv-nyheter [53703]
8.05 En fascinerande värld: Leva med stammar [3715451]
9.00 Tv-nyheter [27364]
9.05 Loppis [3124646]
10.00 Tv-nyheter [17987]
10.05 Lördagssällskap [2755722]
10.45 Min mormor [7454426]
11.00 Tv-nyheter [98838]
11.05 FST: Obs [5952345]
Aktualiteter.
11.35 Basaren: Gud glömmmer inte [9079451]
11.55 Mundo: Minnesmärket [8081548]
12.00 Yrkesval [5161]
12.30 Carte de visite [95722]
12.45 Närbilder från Kina [166093]
13.00 Tv-nyheter [32141]
13.05 Ettans dokumentär: Förbjuden framtid [852093]
14.00 Gröna rum [9155]
14.30 Hemhamnen [4901797]
15.15 Diagnos: Mord [3637971]
16.00 Prisma: Könets hemligheter [9184345]
16.55 Nyheter på teckenspråk [4655838]
17.00 Tv-nyheter [32616]
Finsk text på text-tv 335.
17.05 FST: TV-nytt [3628426]
17.15 Sjukhuset i Holby City [7828819]
18.15 Finländsk antikrunda [41155]
18.45 Den vida naturen: I stor-kens sällskap [9827426]
19.35 Team Pullman [7941548]

En gift man vill inte koppla sin fru från respiratorn innan man hittat personen som överfallit henne.
20.30 Tv-nyheter och väder [51529]
Finsk text på text-tv 335.
20.45 Lotto [3416155]
20.50 Sportrutan [138890]
21.15 De makthavande [1583426]
Sanningskommissionen.
21.30 Nyhetsläckan [364]
Frågesport om den gångna veckans nyheter med Peter Nyman som överdomare.
22.00 Vän eller fiende [2687432]
FILM Brittiskt drama. Miniserie. Del 1 av 2. Karriärkvinnan Ellie får tvillingar. Att sköta den egna firman och barnen är tufft, men Ellie träffar Fiona som blir oersättlig för henne. I rollerna: Julie Graham, Hermione Norris.
23.10 Stjärnhistorier [7690068]
Del 4 av 6. Den engelska kändisatiren sätter Madonna och Guy Richie under sin skoningslösa lupp.
23.35 Terrornätet [7737242]
Del 2 av 3. Ingen går längre säker. Antiterrorteamet stöter på motgångar, och också privat hänger varje ögonblick på ett hår. Repris.
1.00–1.10 Euronews [6188339]

6.00 Frågespel [4822432]
8.00 Lilla tvåans morgon [25258]
9.00 Galaxen [87123]
9.25 Ett ögonblick! [30503180]
10.00 Skattjakten [41432]
10.25 Regionala nyheter [29540780]
11.45 Spelnytt [3563890]
12.15 Trädgårdsglädje! [810722]
12.45 Mat med Niklas [268345]
13.15 Paksunahka [3937548]
FILM Finsk komedi från 1958. I rollerna: Hannes Häyrinen, Heidi Krohn, Santeri Karilo. Regi: Aarne Tarkas. SV. Text-tv 334.
14.50 Fatta micken [6202109]
15.40 Kroppen tar stryk [8538068]
16.10 V75-travet [142529]
16.50 Fotboll: FA-cupen [8884838]
17.50 Tv-nyheter [3728616]
18.00 Fotboll: FA-cupen [6136529]
19.05 Förr i tiden – ett slags årskrönika [660109]
Året 1967. Bl a bruksanvisningar för mjölkpåsen, porr i Sankt Petersburg, protestgångaren Saarinen, världsrekordet på att gå på alla fyra och Finlands självständighets 50-årsjubileum. SV.
19.25 Svängiga djur [495277]
19.31 Inrikesprofilen [100049258]
19.45 På estraden: Mikko Kuustonen [4436364]
20.50 Råven [8929056]
Brittisk kriminalserie. Svart hål. Företagaren Christian Berg vaknar på natten av skott i huset och finner sin hustru skjuten i badrummet.
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [8141513]
22.05 Böle [714631]
Del 12 av 12. Terrorist. Pöysti har blivit förslöad med en vanlig brottsling. Manus & regi: Atte Järvinen.
22.30 Final call [96155]
FILM Amerikansk thriller från 2004. I rollerna: Kim Basinger, Chris Evans, William H Macy. Regi: David R Ellis.
0.00–2.00 Frågespel [240372]

6.45 Köpkanalen [8090258]
7.45 Nallen i det blåa huset (R) [9678548]
8.15 Ninjasköldpaddorna [8518451]
8.40 Transformers Cybertron [2702161]
9.05 Höjdarna [9174628]
9.20 Nalle Puhs nya äventyr [2625068]
9.45 Disneys klassiker [1406258]
10.00 Kids Top20 [892722]
10.30 Rally-VM: Sardinien [6535242]
10.45 Köpkanalen [4419345]
11.15 Vinstpotten [5458426]
12.15 Geniet [602567]
12.55 Tilt.tv [454161]
13.25 Dolda liv [379426]
13.55 Motor Forum: Enduron MM-sarja [952722]
14.25 Motor Forum: Rata SM [304161]
14.55 Free Willy [84658548]
FILM
17.00 Simpsons [616364]
17.30 Simpsons [619451]
18.00 Motor Forum: Rallicrossin EM-sarja [610180]
18.30 Rally-VM: Sardinien [522971]
19.00 Sjuans nyheter [159074]
19.10 Resultatrutan [7341529]
19.15 Underhållningens 50 i topp [1804722]
19.30 MTV3 live: Tangomarkkinat – Raison semifinaali [699242]
21.00 Lotto och Joker [972987]
21.05 Octopussy [6431838]
FILM @Titel Program o-indrag:
22.00 Tians nyheter [511890]
22.10 Octopussy, forts [6365838]
FILM @Titel Program o-indrag:
23.50 Resultatrutan [1168616]
0.00 Soldater utan ansikte [926575]
En tidigare medlems son kommer för att undersöka sin fars död.
1.00 Vinstpotten [9872575]
2.00–7.25 Den rätta [86963020]

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ
9.00 Kulturen. Repris av måndagens, tisdagens och onsdagens Kulturen. **9.45** Musik. **10.00** Jakt och fiske. Programledare: Leif Sundberg. Repris från onsdagen. **11.00** Musik. **11.30** Decibel. Ungdomsprogram med Jill Landström och Mona Sedghi. Repris från torsdagen. **12.00** Musik. **13.00** Veckans gäst. Programledare: Tom Wiklund Repris från fredagen. **14.00** Pensionärstimmen. Ett program producerat i samarbete med Norra Ålands pensionärsförening. Repris från måndagen. **15.00** På Vift. Möt våren med Ålands Radio. Varje tisdag fram till midsommar besöker vi någon spännande plats. Repris från tisdagen. **16.00** Jazz med Wallers. Programledare Ann-Christin och Kurt Waller Repris från 13.05.07. **17.00–19.00** Musik. **5.30** Musik.

TV ÅLAND INFOKANALEN

24 timmar i dygnet

Så här ska ÅHS fungera. Och gör det. Tv Åland öppnar ett unikt tidsdokument om det som rör oss alla, när vi mest behöver det.

Nyankortsvinnare:
Hilding Lundqvist
Vårdö
Vinner en Bingolott. Vinsten skickas på posten.

debatt

” Nog måste det väl vara minst lika
distraherande att pussas som att prata
i mobiltelefon, när man kör bil.
MESS FRÅN SIGNATUREN ”BILEN BAKOM”

Därför inte kulturpengar till ungdomsföreningar

■ **Till Jomalabo**, insändare 14/5 2007 Nya Åland, som undrar varför inte ungdomsföreningarna får del av kulturpengarna.

Tack för din insändare, det är viktigt att olika personer formulerar sina funderingar och reflektioner kring olika företeelser.

I Ålands kulturdelegation har vi de senaste åren fört en dialog med Ålands ungdomsförbund som ju är ungdoms- och hembygdsföreningarnas takorganisation. De får 118.000 euro per år, om man jämfört med andra kulturella

takorganisationer som till exempel Ålands Sång- och musikförbund är det mycket pengar. De får dock lite om man jämför med idrotten vars takorganisation ju får hela bidraget till idrotten att behålla centralt och fördela lokalt.

Ålands ungdomsförbund har valt att inte dela ut pengar till sina underorganisationer, vilket t ex Ålands sång- och musikförbund gör.

De har gjort att även lokala ungdomsföreningar hittills kunnat få stöd när de ansökt om det, direkt från Kulturde-

legationens projektunderstöd. Till exempel Kumlinges Hembygdens väl förra året ett stöd för sin teateruppsättning och Ungdomsföreningen i Sottunga det här året för sitt jubileumsspel.

I dialogen mellan Ålands ungdomsförbund och Kulturdelegationen har just de du efterfrågar varit en central diskussion, som vi i mycket var eniga om, men där det som jag uppfattat det varit så att Åuf vill ha mer pengar än det får idag för att dela ut till sina medlemsorganisationer.

När lagtinget fattade beslut om budgeten 2007 så vidtog man i mina ögon en märklig åtgärd. Man lyfte ut Åufs stöd från Kulturdelegationens beslutande och frös det vid samma belopp som tidigare år. Alltså blev möjligheterna för Kulturdelegationens att fortsätta kommunicera och påverka stoppade.

Enligt min mening så har vi idag en relativt bra struktur för bidragsfördelningen av kulturstöd, men det behövs en ständig förnyelse av systemet, då samhället förändras och nya prioriteringar görs.

Det behövs också en översyn över hela Paf-medelshanteringen.

För oss som fördelar kulturpengar är svårigheten att hitta riktigt bra struktur för fördelningen där olika organisationer, projekt och kulturutövare kan få stöd utifrån sina speciella förutsättningar och framtidsplaner. Ingen organisation kan prenumerera på bidrag, alla måste ständigt jobba med sin egen utveckling och förnyelse.

Mia Hanström
Ordförande i Ålands Kulturdelegation

Varje människa är värdefull

■ **Nar jag** kom till det här jobbet sade en person till mig att städning är ett så värdefullt arbete, men otacksamt.

Personen jobbade tidigare med städning. Folk är så ofta slarviga menade personen, för de bara kastar saker hur som helst och tar för givet att det är städerskans sak att ställa allt till rätta.

Men så är det inte

Alla har vi ansvar för vad vi gör, hur man behandlar saker, kläder, pengar, ekonomi, sig själv och framför allt hur man behandlar andra människor!

Jag, kvinna 55 år, har gått en lång och ofta svår väg i livet! Men jag har alltid velat lära mig något, tar fasta på det som är sunt och bra och tar helt avstånd från elakheter, nedvärderingar och djävulskap!

Vet att varje människa är värdefull och har någonting att ge, oberoende av vilken klass och samfund personen tillhör.

Anonyma mess stjälar energi

■ Man borde inte bry sig om anonyma sms, men när någon fegt gömmer sig bakom en 040-signatur och dessutom ljuger känns det så oräddvinst att jag inte kan låta bli att bemöta det.

040 påstår att jag lovat att knarket skulle bort från Åland. Var har du hört eller läst det? Jag har alltid hållit en väldigt ödmjuk inställning till narkotikasituationen eftersom jag vet hur svårt det är att få bukt med den.

Inom ”branschen” finns det många som skickligt manipulerar. Så länge det finns efterfrågan kommer det att finnas narkotika och så länge det finns människor som gör stora pengar på knark och på att utnyttja andra människor, kommer vinnarna att bevaka sina intressen och göra sitt för att upprätthålla marknaden.

Du påstår också att arbetet mot narkotika blivit ett fiasko. Med sådana ord vore det klädsamt att komma med ett förslag hur det skulle hanteras och lösas. Om vi vill och skall ha en möjlighet att bekämpa narkotikan på Åland så måste

vi nog hjälpas åt allihop - i stort och i smått. Att smutskasta och ta gnistan och energin av dem som försöker är knappast uppbyggligt.

Jag har sedan den upprörande insändaren júlhelgen 2002, då en förälder utgöt sin frustration över hur svårt det var att vara förälder till ett missbrukande barn, på olika sätt medverkat i narkotikaarbetet. Inledningsvis samlade jag alla dem som insändarskribenten ville ha svar av.

Före jag blev invald i regeringen skrev jag som privatperson ihop olika projektansökningar där jag sökte pengar från olika frivilligorganisationer både på Åland och i riket. Jag ville få pengar till en ledare som kunde föra samman alla som kommer i kontakt med ungdomar och narkotika på olika sätt.

Under professionell ledning skulle dessa gå igenom sina rutiner och erfarenheter för att se var det finns svaga länkar och i så fall reparera och stärka dem. Eftersom det rör sig om både landskapets, kommunernas och statens anställda så finns det

idag ingen naturlig huvudman för alla dessa.

Trots ihärdiga försök att få pengar lyckades det inte. Nu har jag genom landskapsregeringen kunnat förverkliga detta projekt. Det pågår under våren, sommaren och hösten.

När jag valdes in i regeringen fick jag inte ansvaret över narkotikapolitiken, däremot har jag utöver mitt uppdrag i regeringen utsetts som en av medlemmarna i regeringens narkotikagrupp. Genom den har ”Rensa Åland 2006” varit en insats.

Rensa Åland hade devisen att det skulle vara obehagligt att knarka på Åland och alla som ville ha hjälp att komma ur sitt beroende skulle få det. Med den målsättningen har representanter från alla olika myndigheter fått komma till tals och åska om vilka insatser och resurser som behövs för att de skall kunna nå upp till målen. De flesta åskanden har landskapsregeringen kunnat tillmötesgå. Vi har anlitat utomstående som sett över hur vi använder våra resurser och hur narkotikapolitiken fungerar.

Drogdebatt. Britt Lundberg (c) deltog engagerat i narkotikadebatten i november 2005. Arbetet mot narkotikan fortsätter intygar hon i denna insändare. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Senaste fredag satt jag i ett långt och mycket givande samtal med en av kuratorerna på Åland. Hon hade många intressanta tankar om hur arbetet borde utvecklas ur hennes perspektiv.

Bland annat anser hon att det borde finnas ett team som kan ge motiverande samtal som kunde vara ett alternativ att söka sig till, före man går till missbrukarvården. Enligt henne upplever ungdomarna att det är en hög tröskel att gå över innan man söker sig till missbrukarvården - man

söker sig inte dit förrän man är ganska långt inne i sitt missbruk.

Det verkar vara en god idé och jag skall försöka få gehör för den. Nästa vecka skall vi följa upp polisens och socialarbetarnas arbete mot narkotika.

Jag kommer att fortsätta att jobba som jag gjort hittills. Engagera mig och göra vad jag kan för att dra mitt strå till stacken i kampen mot narkotika.

Britt Lundberg (c)

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ Men hallå?! Jag har läst många gånger om att sändningen på kanaler inte är den bästa, men när alla kanalerna försvinner? Förklara det! **m@S**

■ ■ Är det inte det att kanalerna försvinner så gör ljudet det. Suck... **m@S**

■ ■ Du som stulit en spark cykel från Norra esplanadgatan 9. Lämna tillbaka den! En 4-årig pojke gråter över att den är borta. Och ni föräldrar som inte reagerar på att ert barn har andras saker borde skämmas. Vem ska föregå med gott exempel om inte ni gör det? **040.**

■ ■ Vem var det som körde dumper på vägbygget i Eckerö i torsdags? Du höll på att köra på flera stillastående bilar. Skaffa körkort, du är en fara för alla. **Bilist**

■ ■ Ingen eller svag signal!! Snart flyger digiboxen med programkortet genom någons fönster!! Dom engelska "experterna" sitter väl på puben. **MCA-kund som ej tror det blir bättre.**

■ ■ IFK förlorar=ramlar ur? Ove och Tulle grinar i radion = partiska? **050.**

■ ■ IFK förlorar ej! Ove och Tulle e glada! **050.**

■ ■ Frågan e om det behövs landshövdning på Åland? På ett litet örike med så många Kungar! **KE HUD FLE.**

■ ■ Nog måste det väl vara minst lika distraherande att pussas som att prata i mobiltelefon, när man kör bil. Det kan ju sluta med vad som helst... **Bilen bakom.**

■ ■ Stort tack till Sundqvists buss, vår chaufför, samt till Ålandsfärjan för en lyckad resa till Gröna lund! **Hälsningar "Teen smarts" ungdomar**

■ ■ L. som startade denna idé om mailinglistan nås på följande mailadress: ledig33@gmail.com Så alla som vill ha en mailista på singlar kan skicka sin adress. Men. De som skickar information: skicka med åldern! +Önskad ålder på partner. Tex: iii@tzt.com/m22/k21 Men. Endast myndiga personer som önskar få en ärlig blind date med ngn som önskar samma sak (ev. kärlek.) Därför träffas vi på krogarna i stan! Ingen betalar något Xtra. Bara våra egna mail. **040.**

■ ■ Saknad: hemkär kattflicka, mörkrandig med vit haklapp, vita tassar o lång svans. Vet du ngt eller har du sett henne: ring **0400-774 164**

■ ■ Till fiskaren i orangea regnkläder.... Du kanske kan skjutsa mej med din moped till fyren och visa den för mej.. **Mvh. Beundraren**

■ ■ Karin Erlandsson: Rättigheter i ett europeiskt medlemskap? Jo att Euratom har rätt att tvångsexpropriera mark om där finns uran. Landet är m.a.o. inte vårt. **MVH Nej till diktatur.**

■ ■ Vem är den ursnygga mannen som jobbar på Café Bönan i Sjökvarteret? Är han singel? **/PRINCESSA**

■ ■ Dagen ris till Dinos som låter en vänta nästan hela lunchen på mat. **Besviken kund**

■ ■ Ris till F:a Mattsson i Godby som hade stängt när jag kom dit vid 19-tiden, onsdag 16 maj. Inte en lapp på dörren eller vid vägen att det var stängt. Kantarellen stängde oxå sju. Tacka vet jag Sparhallen och Söderby livs. Dom kan man lita på. Sparhallen har vardag som vardag och Söderby alltid öppet till 21.00. **0457.**

Nyans ros

... till **åhs kirurgiska avdelningen** **alla anställda** ingen nämnd o ingen glömd. Tack för bästa tänkbara omvårdnad. Annlis Karlsson rum 3.

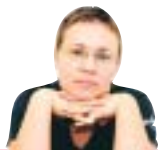
... till **alla** som hjälpte till att göra vår utställning så lyckad. Rosar gör Gudrun och Bodil.

Blandraskatten **Mischa**, som bor i Godby, fyllde 10 år den 15 maj. Gratulationer kommer från matte Gun-Lis samt Dixie och Zorro.

” Det finns andra sätt att hantera problemen än krig: förhandlingar, försoning, förlåtelse.
DURRE AHMED, PAKISTANSK FORSKARE

ledare

Nina Fellman
Epost: nina.fellman@nyan.ax
Telefon: 528 441

Annika allena Annika Kullman

Att inte förlora sig själv på vägen

Jag möter en vän från förr. Vanligtvis brukar vi bara hälsa och skynda förbi varandra. Så där som man gör på mindre ställen för att kunna ta sig från punkt A till B utan att fastna med munnen i varje gathörn. Jag vet inte varför vi stannar i dag. Kanske dröjer sig våra blickar kvar en sekund för länge. Någon saktar ner stegen och vi omfamnar varandra lite stelt. Det är tio år sedan vi umgicks dagligen. Vi gick igenom de skälvande tonåren tillsammans. Sedan växte vi ifrån varandra. Hon växte ifrån mig. Blev vuxen så tidigt. Eller så var jag barn ovanligt länge. Vi talar en stund. Om dittan och dattan, om våra liv i dag. Vad har du gjort, var jobbar du nu? Just innan vi skiljs åt med löfte om att höras, så kommer det. –Du är dig lik. Meningen uttalas med ett varmt leende. Men ändå kan jag inte låta bli att undra. Är det en förolämpning eller en komplimang?

Medan vännen går vidare står jag kvar och betraktar hennes rygg. Kan jag verkligen vara lik mitt femtonåriga jag? Har den tidsocan som förflutit sedan tonåren inte påverkat min personlighet? Mitt utseende är inte detsamma, men sådan är ju naturens gång. Sedan jag gick i högstadiet har mitt liv kringelikrokat sig både hit och dit. Jag har bott i sju lägenheter i fyra städer. Och den resan har format mig. Förändrat mig, vill jag tro.

Jag kommer att tänka på klassträffen för några år sedan. Hur bekanta var väl inte ansiktena, trots att dragen blivit vuxnare. Vi föll snabbt tillbaka i våra gamla roller. Där var klassens clown, plughästen, coolaste killen, konstnären, mattesnillet, den blyga violen, flickan som alltid pratade så mycket. Vem jag var berättar inte historien. Alla kom vi dit med intentionen att vara oss själva. Vissa hade mer att bevisa än andra. Jag tror att de flesta misslyckades. Men det blev en trevlig kväll trots allt. Ätminstone för min del.

Och här är jag nu. Otaliga bekantskaper senare. Otaliga resor senare. Universitetspoäng, människor som dött ifrån mig, en och annan kärlek, musik, fest, kanske ett krossat hjärta, bekräftelse, motgång, lycka. Alla de ingredienser som ingått i mitt liv. Jag är mig lik men ändå förändrad. Tiden slipar likt sandpapper bort vissa av våra egenskaper. Andra ruggar den hårt i kanten. Att vara sig lik kanske inte behöver vara något negativt. Det betyder kanske bara att man inte har tappat bort sig själv. Det värsta vore ju att förlora sig själv på vägen. Jag ser min vän från förr vika av bakom ett hörn. Vet att vi inte kommer att höras. Men om tio år kanske vi står här igen. Attan om hon inte säger att jag är mig lik då också.

Starta Trivselfaktorn Ab, ge alla vettigt jobb

Ett exempel. Fixtjänst är ett bra exempel på meningsfullt arbete för personer som av olika orsaker har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden, men också ett exempel på problem med finansiering, huvudmannaskap och ansvarstagande mellan landskap, kommuner och arbetsmarknadsmyndigheter. Foto: ERKKI SANTAMALA

I en blomstrande högkonjunktur vore det läge att lösa problem som inte försvinner på ett värdigt och vettigt sätt.

Man kan inte påstå att pengarna rullar in på Åland. De forsar. Vi lever i en högkonjunktur där företagen rullar på som tåget, där it-sektorn växer så det knakar, offentlig sektor har pengar (åtminstone på land-skapsnivån) och det byggs som aldrig förr. Annonsmarknaden är, för att uttrycka det blygsamt, på gång. Det åländska samhället blomstrar. Var, i detta oerhörda välstånd, finns problemen?

Naturligtvis kan man säga att alla goda ting har ett slut. Det kommer sämre tider, och dem ska man förbereda sig för, också genom att inte släppa alltför många håll på den offentliga svängremmen som sedan måste dras åt. Den sjukan har vi ändå sett ganska mycket av, särskilt under ett valår då generösa löften kan ge avkastning i ett tryggt jobb ytterligare fyra år framåt.

Den största risken med välståndet finns dock, samhällsekonomiskt sett, i att vi som samhälle inte tvingas välja vad vi vill satsa på och vad vi verkligen tror på. Eftersom kapitaltillgången är så god kan samhället pytsa ut lite här och lite där, men inte stenhårt välja väg någonstans. Man kan också ägna sig åt så kallad regionalpolitik som i verkligheten är ett förtäckt bistånd, lika verkningslöst på lång sikt som beroendeska-

pande, i stället för att verkligen satsa på sådant som kan leva vidare på egna ben.

Man kan ha projekt hit och dit som man redan från början vet inte kommer att leda någonvart. Trots rikedomens fattar man dock inte på den politiska nivån några beslut för att lösa problem som bara de offentliga ansvarstagandet kan lösa.. Ta som exempel den grupp människor på Åland som i dag står utanför den öppna arbetsmarknaden - de långtidsarbetslösa, personer med olika former av funktionsnedsättning, personer med sociala problem och missbruksproblem. Även om ambitionen naturligTvis kan finnas där så vet alla med insikt på området att det finns en grupp som aldrig ryms in i vanliga lönejobb. Inte så att arbetsuppgifter saknas, tvärtom, men så att inget företag vill betala för tjänsterna.

Detta leder till att det finns en grupp människor som bollas mellan system och projekt som på olika sätt finansierar arbetsprövning, -praktik och -träning, men där det inte finns en rimlig chans att leda till det påstådda målet - ett riktigt jobb. Detta kunde samhället välja bort genom att se sanningen i vitögat. Skapa ett ”bemanningsföretag” för dem som kvalar in, med hyfsat

stränga kriterier, anställ dem i det samhällsägda (och-finansierade) Trivselfaktorn Ab och skicka ut dem på våra åländska arbetsplatser för att göra allt det som företagen rationaliserat bort men som ogjort gör att vi blir stressade och vantrivs. Det finns kök att hålla ordning i, ärenden att gå, blommor att vattna, småprat och enkla praktiska saker som blir ogjorda för att ingen hinner med dem och inget företag betalar.

Jag garanterar att en sådan samhällsinvesteringar skulle betala sig i form av bättre trivsel och färre stressrelaterade sjukskrivningar, samtidigt som livet kunde bli enklare och värdigare för en stor grupp människor som inte har skuld i att samhället blivit för specialiserat och snabbt för dem. Man kan också göra gott för pengarna, och det är inte ens nya pengar. Det är bara det att man inte vågat och velat ta ansvar för en sådan helhetslösning.

Nina Fellman

KOMMENTERA LEDAREN PÅ
nyan.ax

Nya Åland
Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2006: 7.279 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonssavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning: Posten: vard kl 6.30-14, tfn 636 752, lörd kl 11-12, tfn 0400 229 927.
Nya Åland: vard kl 8.30-16.15, tfn 23 444.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Ansvarig nyhetschef:
Ulf Weman
tfn (018) 528 442
sport@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Maj-Len Lindholm
tfn (018) 528 449
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

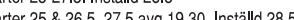
Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax
TRYCKERI Consa Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414
PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2007
Fortlöpande helår..... 164 €
halvår..... 88 €
kvartal 45 €

STOPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färg annonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmäterverket, tillstånd nr 364.

TURLISTA 27.4 – 16.9 2007						L = Långnäs	
M:HAMN 3) 03.45 L → 08.00/09.10 1) → 14.35 14.45 → 20.15/21.15 → 01.25 L		ÅBO M:HAMN → 14.35 → 01.25 L	M:HAMN 04.25 → 09.30/17.00 → 23.45 14.45 1) → 19.15/20.15 2) → 03.45 L 01.35 L → 07.00/08.00 → 14.35	STOCKHOLM M:HAMN → 23.45 → 03.45 L → 14.35	1) Charter 25-27.5. Inställd 28.5 2) Charter 25 & 26.5. 27.5 avg 19.30. Inställd 28.5 3) Charter 26-28.5. Inställd 29.5		
M:HAMN 23.55 → 09.55/17.00 → 04.15		H:FORS → 04.15			 A member of AS Tallink Grupp Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 www.tallinksilja.fi		
Passagerare med eller utan fordon skall vara på plats i check-in senast 30 min före avg, varefter incheck/bilj.försälj. ej kan garanteras							

Från Åland

Tel. 529 370, info@citytravel.ax

Till Åland

www.destinationaland.com
Tel. 529 360
info@destinationaland.com

Välkommen!

Turlista t.o.m. 14.6.2007

	Från Eckerö	Från Grisslehamn
Dagligen	8.30 13.30 18.30	10.00 15.00 20.00

Extra turer: Från Eckerö söndag 20.5 kl. 23.00.

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm (T) Tekniska högskolan 2 tim. före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8 och 13 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn 1 timme före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst. **OBS! Lokala tider i turlistan.**

ECKERÖ LINJEN

Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckerotlinjen.ax

BIRKA PARADISE

Alla dagar M:hamn 10.00 ⇒ Sto 15.45

OBS! Ny avgångstid from 1/1 2007

Sönd-tisd Sto 18.00 ⇒ M:hamn 02.00
Onsd-lörd 18.00 ⇒ 03.30

BIRKA CRUISES

Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

Sälj det du inte behöver
med en annons i **Torget**

torget.ax
Ålands största köp & säljmarknad

ÅLANDSTRAFIKEN 16.3–10.6.2007

MARIEHAMN–KAPELLSKÄR

Måndag-torsdag	Kapellskär	Marihamn	Kapellskär
08.00	09.30	07.00 1)	08.30
16.00	17.30	13.00	14.30
15.30	12.00	19.00	20.15
22.30	19.00	12.30	09.00 1)
		18.30	15.00
		00.05	20.30

Kombinerar med landsortsbussar linje 2, 3 och 4. Ej helgdagar

1) Ej söndagar

Avvikelse: Ons 16.5 enl fredagstidtabell. Svenska Nationaldagen ons 6.6 enl söndagstidtabell. Buss Sto–Kap avgår från Cityterminalen 1h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje–Kapellskär ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskär–Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.

ÅLAND–STOCKHOLM dagligen		ÅLAND–FINLAND dagligen	
ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO H:FORS
01.10 L	06.30	03.30 L	07.35
04.35 M	09.40	14.25 M	19.50
10.15 M	15.30	23.45 M 1)	10.00
14.25 M	18.55	14.10 M	08.45
14.10 M	07.45	01.00 L	21.00
23.40 M	16.45 1)	04.25 M	17.30
07.45 M	18.00		
03.20 L	20.10		

1) Gabriella avvikande trafik: 9.6 Sto–Mar kl 20.30–03.20. 10.6 Mar–Hel kl 03.30–14.00.

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i M:hamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00) före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storag. 2)–Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs–Mariehamn, 10 EUR/person.

M=Marihamn L=Långnäs
Boka alltid din resa!
VIKING LINE
Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

RING SÅ KÖR VI!

DAGLIG LASTBILSTRAFIK
till och från Åland. Tel. 24 111

SAMTRANS

LÖRDAG 19 MAJ 2007

dagens ålänning

”Jag vill hinna med mycket”

Nya Åland träffar **Kina Granström** när hon är på väg till Mariehamns stadsbibliotek för att hämta kurslitteratur som hon reserverat.

Vad pluggar du?
– Jag läser till friskvårdskonsulent och lärare. Friskvårdsutbildningen är vid Bosön (utanför Stockholm) och lärarutbildningen vid Högskolan i Gävle. Jag pluggar båda på distans.

Behöver du aldrig åka till Sverige?
– Jo, jag är en vecka på Bosön varje månad. Den utbildningen är jag färdig med nu i juni.

Varför utbildar du dig till två yrken?
– Ja säg det. Livet är kort och man ska hinna med mycket. Lärarutbildningen kanske inte kändes helt rätt, men kan vara bra att ha. Förhoppningsvis kan jag kombinera de båda yrkena.

Har du bra självdisciplin eftersom du klarar av att plugga på distans?
– Egentligen inte, men jag klarar det. Jag jobbar dessutom som sekreterare vid Högsko-

lan på Åland och på kvällarna är jag instruktör på Avancia. Det låter som att jag är smått personlighetskluben.

När pluggar du då?
– På kvällar och helger.

Du sover inte så mycket va?
– Kanske inte.

Hinner du med något mer?

Dubbelploggar. Kina Granström har inte många lediga stunder. Hon har två jobb och studerar på två utbildningar.

Foto: ERKKI SANTAMALA

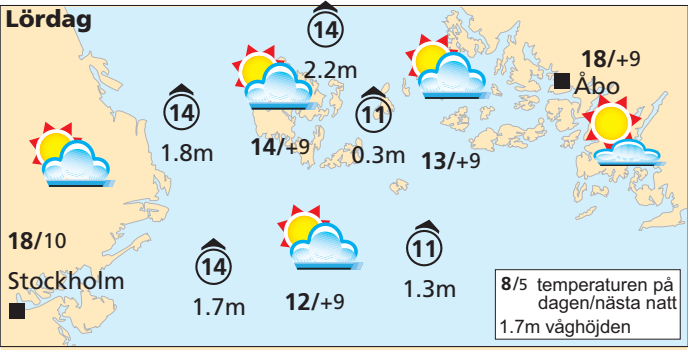
– Jag hinner med mina vänner också. Vi brukar promenera tillsammans och ibland bjuder de mig på mat så att de ser att jag åter.

Vem vill du hälsa till?
– Till Lasse som fyller år i dag (läs: i går).

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

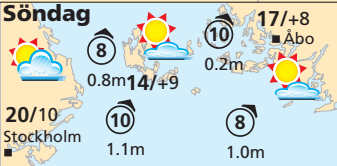
vädret

Lördag

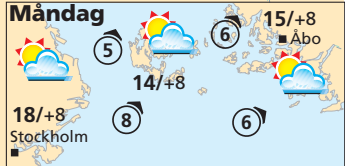
18/10 Stockholm 1.7m
14/9 Åbo 0.3m
13/9 Helsingfors 1.3m
8/5 temperaturen på dagen/nästa natt 1.7m våghöjden

Söndag

20/10 Stockholm 1.1m
14/9 Åbo 0.2m
1.0m Helsingfors

Måndag

18/8 Stockholm 8
14/8 Åbo 6
6 Helsingfors

I går kl 15

	temp.	vind	moln.
Jomala	15	S	4
Åbo	15	S	4
Helsingfors	15	S	4
Stockholm	17	S	4

Vattenståndet i går kl 15

	Föglö +10 cm	Åbo	+12 cm
Solen i dag	Upp	Ner	
Marihamn	4:54	22:20	
Helsingfors	4:34	22:00	
Stockholm	4:08	21:22	

Max/min temp. 11.5 - 18.5. klo 9

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+15.2	15.5.	-1.3	13.5.
Åbo	+16.0	17.5.	-1.2	12.5.
H:fors	+15.8	17.5.	+2.6	12.5.

För ett år sedan

	temp.	moln.
Jomala	10	4
Åbo	15	8
Helsingfors	10	8

Utomlands i går

	Köpenhamn	15	Paris	24
Oslo	11 <th>Wien</th> <th>16</th>	Wien	16	
Bryssel	21 <th>Madrid</th> <th>28</th>	Madrid	28	
Berlin	15 <th>Rom</th> <th>25</th>	Rom	25	
Moskva	26 <th>Aten</th> <th>22</th>	Aten	22	
London	21 <th>Las Palmas</th> <th>21</th>	Las Palmas	21	

Värdertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

dagens rätt

Fisk på italienska
600 g gädd- eller gösfilé
1 dl färdig pesto
1 dl riven parmesan
grönsaksröra:
2-3 msk olja
1 stor lök
2-3 vitlöksklyftor
1 grön, 1 röd paprika
1 burk krossad tomat
0,5 tsk salt
svartpeppar, basilika

Hacka lök och vitlök och fräs i olja. Lägg i paprikorna i tärningar, tomaterna och kryddorna. Koka upp blandningen och slå den i en låg ugnform. Skärfisken i portionsbitar, pensla på pesto och strö över parmesan. Lägg filéerna på grönsaksblandningen och grädda i 225 grader ca 20 minuter. Servera med kokt pasta.

TIPSA 0457-313-4444

MESSA 0457-323-4444

RING 018-23444

Hos oss hittar du:

- Kakelugnar
- Braskaminer
- Skorstenar

VÄRMEKÄLLAN

Köpmansgatan 1, 22100 M:hamn
Tfn 23 588/0400 529 252
öppet: ons-fre 11-17
(lunch 12.30-13.30) lörd 10-14

-VI VÄRMER MÄNNISKOR-

LJUSANKARE I SMIDE
av Bert Johansson

115,-

SALT

KONSTHANTVERK

Vard 10-17, lörd 10-14, tel 21 505

Förnya ditt hem med en klassiker!

10% rabatt på
7:an och Myran

Vid beställning av minst
4 stolar i valfri färg före 31/5.
Pris fr. 287€/st (norm. fr. 319€)

Tel 0457 342 6702
inrederiet@aland.net

inrederiet

Think. Feel. Drive.

SUBARU
– ALLTID 4-HJULSDRIFT –

SUCCÉ DIREKT!

FORESTER KAMPANJ!

Pris: 31.900€ + 500€ lev.kostn.

Några Subaru Forester -07 med automatlåda till samma pris som manuell!

Forester är så mycket mer. Den har terrängegenskaper som får Jeep- och Land Rover-ägare att bli avundsjuka, 4-hjulsdriften bidrar naturligtvis till detta men så gör även den låga tyngdpunkten, som delvis kan förklaras med Boxermotorn. Låg tyngdpunkt betyder nämligen att bilen blir stabilare, inte minst vid terrängkörning. De vridstarka motorerna ger kraft vid alla varvtal och tar dig enkelt över stock och sten.

Standardutrustning Subaru Forester 2.0X: Boxermotor på 158 hk, permanent 4-hjulsdrift, fäthållare, klimatanläggning, CD-stereo, 4 airbags, whiplash-skydd fram, hög/låg växel (endast 2.0X), fjärrstyrt centrallås, elbackspelar, automatisk nivåreglering. Subaru-Forester 2.5XT är utöver detta standardutrustad med: Boxermotor med turbo på 230hk, 17" aluminiumsportfälgar, xenon-strålkastare, CD-växlare med plats för 6 skivor.

Välkommen på provkörning!

ERbilab

Vikingagränd 1 A 22100 Mariehamn
Tfn 14750 GSM 0400 595 732
Öppettider: fredag 10-17 lördag 10-14

Stort sortiment av sommarblommor och ampelväxter!

Söderlunds Växthus

Öppet mån–tors kl. 12–19, lörd kl. 10–14
Överby, Eckerö • GSM 0457 313 4901

frakt ingår i priset

Platåvagn
Atlet

134€

BALTIC PRODUKTER AB
Torggatan 13A (ovanpå Sittkoffs)
Tel. 16 929 - Fax 16 429

PULKINGTON AUTOMOTIVE Team Partner

SPECIALPRIS PÅ VINDRUTOR

Volvo S60/V70	166€	Opel Astra G	83€
Toyota Avensis	103€	Opel Vectra B	99€
Nissan Almera	95€	VW Golf IV	114€

Stort lager, ca 350 vindrutor. Monteringsgaranti 2 år.
Priserna gäller t.o.m. 31.5.2007.

Ålands Bil & Delar Grönbacka, tel. 31 363